

www.humak.fi

Opinnäytetyö

Case Farmi n3

Ohjelmointitaitojen matalan kynnyksen toimintamalli

Miko Schiffer

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutus
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
(11/2020)

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutus

Tekijät: Miko Schiffer
Opinnäytetyön nimi: Case Farmi n3
Sivumäärä: 46
Työn ohjaaja(t): Sari Höylä
Työn tilaaja(t): Sosped-säätiö, Feeniks-hanke, Miikka Vuorinen

---

Tässä opinnäytetyössä kerron opintojeni kehittävän harjoittelun Farmi n3 suunnitteluprosessista. Farmi n3 on toimintamalli, jossa luodaan ohjelmointiryhmiä Sosped-säätiön Feeniks-hankkeeseen. Hankkeen ydintehtävänä on tarjota tukimalleja keski-ikäisille miehille, joiden työtä uhkaa digitalisaation vaikutukset yhteiskunnassa. Farmi n3 vastaa konkreettisesti tähän uhkaan uuden toimintamallin muodossa.

Farmi n3:ssa yhdistyy sosiaalipedagogiikka ja ohjelmoinnin itseoppimisen verkkokurssit. Sosiaalipedagogiikan avulla osallistetaan yhteisöihin, jotka suorittavat ohjelmoinnin kurseja yhdessä sekä itsenäisesti. Tässä opinnäytetyössä kerron Farmi n3 toimintamallista sen suunnitteluprosessin alkamisesta pilotointiin.

Suunnitteluprosessiin on kuulunut palvelumuotoilua ja laaja joukko muun tyyppisiä työtehtäviä. Toimintamallia on suunniteltu asiakaskeskeistä näkökulmaa hyödyntäen. Ideointia on tehty siis astumalla osallistujan saappaisiin, jotta on saatu luotua matalan kynnyksen toimintamalli ohjelmoinnin oppimiseksi.

Opinnäytetyötä on tehty tapaustutkimuksena ja siinä on hyödynnetty palvelumuotoilun näkökulmaa. Opinnäytetyössä perehdytään Farmi n3:n sisältöihin yksityiskohtaisesti sekä käydään läpi niitä prosesseja, jotka ovat edeltäneet sen valmistumista. Opinnäytetyö ei sisällä yksityiskohtaista tietoa ohjelmoinnin opettelusta vaan se esittelee toimintamallin soveltuvuutta, suunnittelutyötä ja sen ominaisuuksia. Farmi n3 voidaan ottaa organisaatioiden omaan käyttöön esimerkiksi järjestöissä tai ohjelmistoyrityksissä. Päämääränä on ehkäistä digitalisaation aiheuttamaa ahdistusta ja edistää ymmärrystä ohjelmoinnista. Tapaustutkimuksellinen ote ilmenee työssä syvällisen aiheeseen perehtymisen muodossa. Tarkoituksena on tuoda ilmi mitä tehtäviä toimintamallin suunnittelutyöhön on sisällynyt sekä tuottaa syvällistä tietoa Farmi n3:n laadusta.

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Name of the Degree Programme

Author: Miko Schiffer
Title: Case Farmi n3
Number of Pages: 40 and 6 attachment pages
Supervisor(s): Sari Höylä
Subscriber(s): Sosped-säätiö, Feeniks-hanke, Miikka Vuorinen

In this thesis, I will tell about the Farmi n3 design process that I developed in my internship. Farmi n3 is an operating model in which programming groups are created for the Sosped Foundation's Feeniks project.

The project aims to provide support models for middle-aged men whose work is threatened by the effects of digitalization in society. Farmi n3 responds concretely to this threat in the form of a new operating model.

Farmi n3 links social pedagogy in online programming self-learning courses. Social pedagogy involves participation in communities that take programming courses together as well as independently. This thesis contains information about the Farmi n3 operating model from the beginning of its design process until to testing.

The design process has included service design and a wide range of other types of work assignments. The operating model has been designed using a customer-centric perspective. The designind has been done by stepping into another position in order to create a low-threshold operating model for learning programming.

The thesis has been done as a case study and it has utilized the perspective of service design. In the thesis, the contents of Farmi n3 are studied in detail and the processes that have preceded its completion are reviewed. The thesis does not contain detailed information about learning programming, but it presents the suitability of the operating model, design work and its features. Farmi n3 can be used for example in organizations or software companies. The goal is to prevent the anxiety caused by digitalization and promote an understanding of programming. The case study approach manifests itself in the work in the form of in-depth familiarization with the topic. The purpose is to highlight what tasks have been included in the design work of the operating model and to produce in-depth information about the quality of Farmi n3.

Programming, Self-learning , social pedagogy

SISÄLLYS

Farmi n3 – Ohjelmoinnin matalan kynnyksen toimintamalli

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	5
2	SOSPED-SÄÄTIÖ & FEENIKS-HANKE.....	6
3	ELEMENTIT TOIMINTAMALLIN YTIMESSÄ.....	7
3.1	Sosiaalipedagogiikka.....	7
3.2	Osallistujien moninaisuus.....	9
3.3	Vapaa sivistystyö.....	10
3.4	Kehittämiskulttuuri.....	10
3.6	Digitaalinen murros.....	13
4	TAITOTASON MUKAISET DIVARIT.....	14
5	TAPAUSTUTKIMUS.....	15
6	PROSESSIKUVAUS.....	16
6.1	Farmi n3 prosessit.....	17
6.2	Palvelumuotoiluprosessi.....	18
6.3	Innovaatioprosessi.....	19
6.4	Vuosisuunnitelma.....	21
7	KÄYTETYT MENETELMÄT.....	24
7.1	Ohjelmoinnin oppimisen yhteisöjen vertailuanalyysi.....	25
7.2	Haasteet ja riskianalyysi.....	26
8	VAPAAEHTOISTOIMINTA HARRASTERYHMIEN MUODOSSA.....	27
9	TOIMINTAOHJEET.....	27
10	VERKOSTOITUMINEN JA KUMPPANUUDET.....	32
10.1	Viestintä.....	33
10.2	Kick off tapahtuma.....	35
11	TULOKSET.....	35
11.1	Kehittämisehdotukset.....	36
12	LÄHTEET.....	38
	LIITTEET.....	40

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä esittelen tapaustutkimuksen muodossa valmistelemäni uuden toimintamallin osana Sosped-säätiön Feeniks-hanketta. Tämä toimintamalli kuuluu osana muuttuvan työelämän teemoihin sosiaalialan järjestöjen kentällä. Järjestöjen kohdalla puhutaan verkostomaisesta työtoteesta ja kehittävässä harjoittelussa olen valmistellut yhteisömuotoilua hyödyntävän toimintamallin digitalisaation aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi.

Kehittämistyössäni lähdin kehittämään eteenpäin uuden toimintamallin käyttöönottoa osana Feeniks-hankkeen toimintaa. Suunnitellun toimintamallin nimi on Farmi n3. Tehtävänäni oli suunnitella toimintaa, luoda sisältöä, etsiä yhteistyöjärjestöjä, tehdä viestinnällisiä tehtäviä, verkostoitua, järjestää kick off sekä suorittaa annettuja tehtäviä osana Feeniks-hankkeen tiimiä. Tein opintoihini liittyvän kehittävä harjoittelun Farmi n3:n toimintasuunnittelijana.

Järjestöihin verkostoitumalla oli tarkoitus löytää uusia jäseniä Farmi n3:n pienryhmiin. Järjestöjen kautta löytyvien yksilöiden avuksi tarjotaan sosiaalipedagogista otetta, jossa huomioidaan yksilön tarpeet ja toisaalta yksilön omaa elämäntilannetta edistävät elementit Feeniks-hankkeen hengessä. Toimintamalli on valmis kokonaisuus, jonka voi tarjota ajankohtaista toimintaa suunnittelevalle järjestölle.

Farmi n3:ssa osallistujat suorittavat vapaita ohjelmoinnin itseoppimisen kurseja. Internetissä on lukuisia ilmaisia verkkokoulutuksia ohjelmoinnin oppimiseksi, mutta kurssien suorittamiseen ei löydy kasvokkain tapahtuvaa matalan kynnyksen toimintaa. Ryhmässä oppimisen avulla oppiminen kertaantuu, virheet karsiutuvat ja toimintaan osallistuminen kehittää osallistujien itsereflektointitaitoja. Farmi n3 osallistujat pääsevät kartuttamaan ryhmänohjaustaitojaan ilmoittautumalla koodimentoreiksi ja saavat näin mahdollisuuden kokea osallisuutta. Farmi n3 toimintaan osallistumalla on mahdollista tuottaa oppimista ja kehittää ohjelmointitaitoja sekä osallistua ja osallistaa ja kehittää ryhmätyöskentelytaitoja.

Kehittävä harjoittelu sisälsi laajan kirjon omaksuttavia asioita, sosped-säätiön toimintaan perehtymistä sekä varsinaista kokemusta käytännön järjestötyöstä. Vaiherikas

harjoittelu sijoittui koronakriisin alkuun ja harjoittelu jouduttiin siirtämään kotioloihin tehtäväksi. Opinnäytetyössäni teen näkyväksi suunnittelutyön prosessia ja avaan valmisteltuja työvaiheita.

2 SOSPED-SÄÄTIÖ & FEENIKS-HANKE

Suoritin kehittävän harjoittelun Sosped-säätiön Feeniks-hankkeessa. Sosped-säätiö on sosiaalialan järjestö, jonka missiona on tuottaa yhteisöllisyyttä, vertaisuutta ja osallisuutta. Työtä tehdään sosiaalipedagogisella otteella, jossa viedään käytäntöön osallistavia ja voimaannuttavia menetelmiä. Säätiön toiminta on keskittynyt pääkaupunkiseudulle mutta toimintaa järjestetään myös Tampereella, Turussa, Mikkelissä, Lohjalla, Kajaanissa ja Suomussalmella. Sosped-säätiön toiminta rakentuu vertaisuuden kokemuksen tuottamiseen. Vertaisuutta hyödynnetään säätiön toimintahankkeissa kouluttamalla osallistujista kokemusasiantuntijoita, mentoreita, vertaistuottajia tai vertaisohjaajia. Hankkeiden toiminnassa pureudutaan mm. maahanmuuttajien seksuaaliterveyteen, digipelien ongelmapelaamiseen, rahapelin ongelmapelaamiseen, nuorten osallistamiseen sekä työkokemuksen haalimiseen media- ja kulttuurialan tehtävistä. Lisäksi säätiön alaisuudessa toimii Sosped-keskus, jossa koulutetaan työnohjaajia. Sosped-säätiön hankkeet perustuvat toiminnan laajentumiselle eli skaalautumiselle. Skaalautuvuudella halutaan tarjota säätiön arvojen mukaisten vaikutusten ulottumista valtakunnallisesti. Ulottuminen viedään käytäntöön juurikin em. vertaisuutta tuottamalla ja tarjoamalla yksilöille osallisuuden toimintakentän. Toisaalta käytännössä kyse on myös kohtaamisesta, niin että yksilö nähdään tasavertaisena muiden samassa tilanteessa olevien kanssa ja osallistajat tulevat kohdatuiksi.

Feeniks-hanke on suunnattu keski-ikäisille miehille, joiden työelämään digitalisaatio vaikuttaa. Digitalisaatio tapahtuu osana työn murrosta. Työn murros tarkoittaa käynnissä olevaa työelämän rakenteiden ja käytänteiden muutosta. Hankkeessa tuotetaan tukimalleja miehille, joita koskee tai uhkaa syrjäytyminen työelämästä tämän muutoksen aiheuttamana. Näitä tukimalleja ovat erilaiset harrasteryhmät, mentorointi työpaikoilla sekä korona epidemian aikana avattu tukipuhelin yllättäen työttömäksi joutuneille. Nämä toimintamallin tukitoimet sijoittuvat työelämään ja vapaa-ajalle, niin että

mentorointi tapahtuu työpaikoilla ja harrastustoiminnassa. Feeniks-hankkeen tavoitteena on parantaa kohderyhmän työelämä- ja elämänhallintataitoja sekä vahvistaa osallistujien osallisuuden tunnetta. Hankkeen toimintaan osallistuvat miehet saavat vertaisuuden kokemuksen lisäksi uusia taitoja ja tekemistä, jotta epävarmaan elämäntilanteeseen tarjotaan merkityksellisiä oppimissisältöjä.

3 ELEMENTIT TOIMINTAMALLIN YTIMESSÄ

Avaan tässä osassa elementtejä, jotka ovat olleet keskeisiä toiminnan suunnittelun kannalta. Kehittävä harjoittelu sisälsi paljon käytännön kautta oppimista ja uutta sisäistettävää tuli ottaa jatkuvasti haltuun. Toimintamallin suunnittelussa on toimittu Sosped-säätiön toimintaympäristössä. Säätiön toimintaperiaatteet on luonut raamit työn suunnittelulle. Keskustelut omassa työryhmässä niiden käsitysten pohjalta, jotka nousevat puheenvuoroista ovat olleet luomassa merkityssisältöjä elementeille. Moninaisuuden käsite avaa kohderyhmää, jolle Farmi n3 toimintamalli on luotu. Kansalaiskasvatus kuvaa toiminnan tapaa, jota suunnittelussa hyödynnetään. Kehittämiskulttuuri, yhteisöt sekä yhteisömuotoilu antavat viitteitä siitä, miten Farmi n3:a kehitetään ja mihin se soveltuu järjestötoiminnassa. Aiemmat yhteisöt sekä digitaalinen murros avaavat toiminnan ajankohtaisia tarpeita niin yhteiskunnan muutoksien kuin ohjelmointi yhteisöjen osalta.

3.1 Sosiaalipedagogiikka

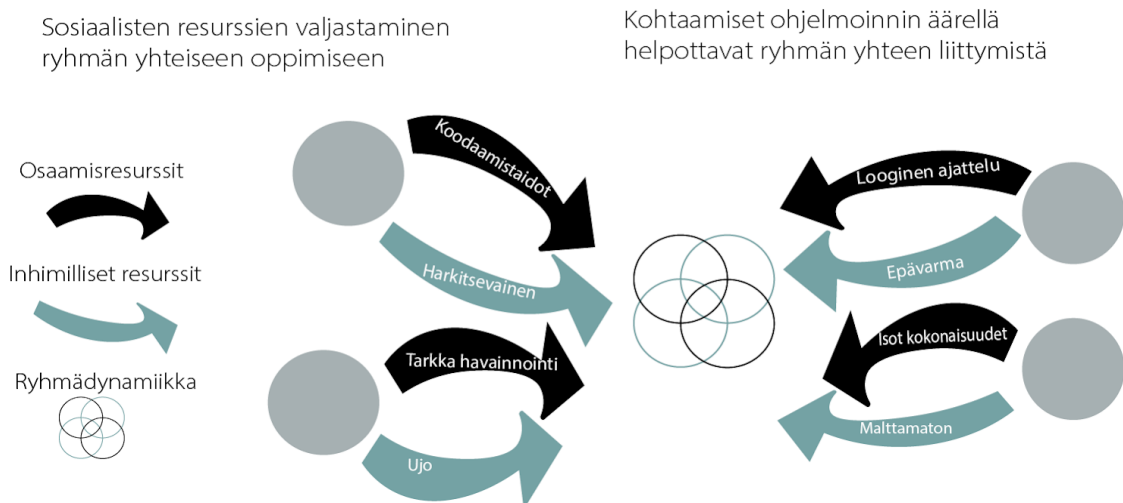
Tässä tutkimuksellisessa kehittämistoiminnan työssä toimitaan sosiaalipedagogiikan toimintapiirissä. Sosiaalipedagogiikalla voidaan viitata yhteiskunnalliseen toimintaan, jossa pedagogiset vuorovaikutuksen toimet suunnataan yksilöön. (Hämäläinen 1997, 16.) Esimerkiksi nuorisotyössä kasvattajan käytännön työ tapahtuu suhteessa kasvatettavaan. (mt., 18.) Toisaalta sosiaalipedagogiikka ei välttämättä liity kasvatukseen vaan ohjaukselliseen toimintaan, jossa sosiaalisten ongelmien kanssa kamppailevat yksilöt ohjataan yhteiskunnallisen vaikuttamisen piiriin. (mt., 14-15.) Kyse on toimintatieteestä, jossa käytäntö ja teoria tuodaan yhteen. Harjoitteluni kontekstissa kyse oli osallistamisen ja mukaan ottamisen suunnittelusta.

Sosiaalipedagogiikassa merkitsevää on saada toiminta saatettua käytäntöön. Sosiaalipedagogiikan käytännön toteuttamisesta en saanut kokemusta, sillä tehtävänäni oli toimia suunnittelijana ja edistää toimintaa tilanteeseen, jossa käytäntö voidaan aloittaa. (Nivala&Ryynänen 2019, 15 – 18.) Seppo Niemelän (2012) mukaan Sosiaalipedagogiikassa on oleellista tunnistaa miten se auttaa sosiaalisesti kestävän hyvinvoinnin edellystysten rakentamisessa. (Niemelä 2012, 155.) Sosiaalipedagogiikassa yksilö tunnistaa omat kehittymisensä tarpeet ja pyrkii omaan kehittymiseensä. (Niemelä 2012, 158.) Böhnischin (1996) tulkinnassa sosiaalipedagogiikassa on keskeistä auttaa ihmisiä itsenäiseen elämään hyödyntäen omanarvontunteen vahvistamista, ryhmätoimintaa, sosiaaliseen ympäristöön suuntaamista sekä nykyhetken kunnioittamista. (Vapalahti 2012, 103.) Madsenin (1999) tulkinnassa sosiaalipedagogiikka on persoonallisen kasvun tukemista, jossa kollektiivista kasvatusta hyödynnetään ilmentämään kasvatuksen sosiaalista ulottuvuutta. (Vapalahti 2012, 103-104.)

Suunnittelin kehittävässä harjoittelussa kuvan 1, josta ilmenevät sosiaalipedagogiikan inhimilliset resurssit sekä osaamiseen liittyvät resurssit ryhmätoiminnassa. Tämä tavoittaa sosiaalisuuteen liittyviä ominaisuuksia, joita ryhmiin osallistuvat yksilöt tuovat mukanaan omien osaamistekijöiden lisäksi. Ryhmädynamiikan muodostuminen tulee sisältämään inhimillistä vuorovaikutusta sekä taitotekijöihin liittyviä tilanteita. Nämä tilanteet on kuvattu kuvassa 1 resursseina, sillä ne tulevat jäsenten mukana ja ovat käännettävissä voimavaroiksi sosiaalipedagogisessa hengessä. Ryhmän jäsenet otetaan mukaan riippumatta taustatekijöistä ja olennaista on, että he pääsevät kehittämään osaamistaan ja tulevat kohdatuksi turvallisessa ympäristössä.

Sosiaalipedagogiikka ja ohjelmointi

kuva 1: Sosiaalipedagogiikan ilmentyminen osana ryhmädynamiikan prosesseja

3.2 Osallistujien moninaisuus

Yksilöiden kasvu tapahtuu läpi elämän osana yhteisöjä. Peilaamalla omaa toimintaansa muihin yksilöihin, muodostuu käsitys hyväksytyistä toimintamalleista osana yhteisön jäsenyyttä. (Nivala & Ryyänen 2019, 94.) Kehittävässä harjoittelussa suunnittelin toimintaa ensisijaisesti keski-ikäisille miehille, mutta edellytyksenä oli, että toiminta on kaikille avointa. Tässä viitekehityksessä kohderyhmästä muodostettavat yhteisöt ovat monimuotoisempia kuin hankkeen kohderyhmä. Heterogeenisten ryhmien muodostaminen sisältää oletuksen moninaisuuden ymmärtämisestä. Suunnittelijana huolta aiheutti heterogeenisyyden muodostama epävarmuus erilaisuuden aiheuttamista riskitekijöistä vuorovaikutustilanteissa. Osallistuminen ryhmään riippuu paljon koetusta sosiaalisesta turvallisuuden tunteesta sekä ryhmätoiminnan mielekkyydestä. Yksilöiden kokemus tasavertaisuus kansalaiskasvatuksessa riippuu vetävän ohjaajan kyvyistä luoda turvallista olemisen monimuotoisuudelle vapaata ilmapiiriä (mt., 142)

Monimuotoisuuden tuomisesta toimintaan lisää kuvassa 6, jossa on tarkasteltu nelikentän avulla erilaisia ohjelmoinnin oppimisen yhteisöjä. Tarkastelun ydin kuvassa 6 oli opiskelun organisointi (lähi- tai etäopetus) sekä toiminnan avoimuus. Kuvaa hyödynnettiin verkostoille informoimisen yhteydessä. Farmi n3 toimintamallissa tavoitteena oli luoda ohjelmoinnin mentorimallia, joka on kaikille avointa, vaikka loppu-

hyötyjiksi tavoiteltiin keski-ikäisiä miehiä. Näin pysyttiin tuottaa keski-ikäisille miehille toimintaa sekä harrasteryhmille avoin toimintamalli. On myös syytä huomioida ohjelmoinnin haasteellisuus vanhemmille ikäryhmille. Ohjelmointiin liittyvä osaaminen ja näkemys ei ole arkipäiväistänyt vanhemmille ikäryhmille. Nuoremmat ikäryhmät ovat kasvaneet maailmassa, jossa ohjelmoinnin sija on arkipäiväistänyt.

3.3 Vapaa sivistystyö

Vapaaseen sivistystyöhön kuuluu kansalaisen oikeus sivistää itseään. Farmi n3 toimintamalli on luotu vapaan sivistystyön mukaiseksi ja toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista. Toimintamalli tarjoaa mahdollisuuden kokea kuulumisen tunnetta ja toimia sekä kokea muodollista kansalaisuutta kasvattavan perustehtävän ilmapiirissä (Nivala&Ryynänen 2019, 137). Farmi n3 toiminta tarjoaa osallisuuden ja osallistumisen ”alustan”. Tätä alustaa varten toimintamallille on luotu rakenteet, jotka perustuvat vapaaehtoisuuteen. Rakenteet mahdollistavat kansalaiskasvatuksen ja konkreettisesti rakenteet ovat tiloja, hakulomakkeita sekä abstraktia oppimista varten suunniteltu toimintamalli. Farmi n3 on toiminnallisen kansalaisuuden alusta, johon osallistumisessa on kasvattava elementti (Nivala&Ryynänen 2019, 138). Ohjelmointitaitojen oppiminen, ohjelmoinnin ymmärtämisen lisääminen sekä ryhmänohjaustaidot ovat esimerkkejä vapaan sivistystyön mukana tuomasta tiedosta, joita toimintamalli tarjoaa osallistujille.

3.4 Kehittämiskulttuuri

Sosiaali- ja terveysalalla on käynnissä suuret uudistukset. Järjestöjen osalta uudessa toimintakentässä tarvitaan kehittämiskulttuuria (Ahonen 2017, 12). Tässä kulttuurissa opitaan kokeiluiden avulla saaduista kokemuksista ja ollaan avoimia uusille tavoille toimia. Palvelut on tarkoitus tuottaa tulevaisuudessa tehokkaalla tavalla palveluiden asiakkaille sekä niiden tuottajille. (mt.14.) Stenvallin & Virtasen(2012) mukaan resursien optimaaliseen käyttöön tarvitaan uusia laadukkaita palveluratkaisuja, jotka toimivat ja ovat asiakkaan saatavilla hyvän palvelukokemuksen luomiseksi. (mt., 15.) Asiakkailta kerättyjä kokemuksia hyödyntämällä voidaan saada uutta tietoa ja menetelmiä toiminnan kehittämiseksi. (mt., 14-15.) Järjestöillä on merkittävä asema uusien

sosiaali- ja terveysalan palvelujen kehittämisen tuottamisessa. (mt., 17.) Farmi n3 toiminta toteutetaan kokeilukulttuurin muodossa ja tätä kirjoittaessa syksyllä 2020 käynnissä on sen pilotointi. Osallistujien kokemaa mielekkyyttä pidetään silmällä mentorien toimesta, sillä toiminta on vapaa-aikaan painottuva osallistava menetelmä. Ohjaamistaitoihin kuuluu oppimisryhmän kokemusten reflektointi ja ohjaustaitojen kehittäminen toiminnan puitteista nousevista tarpeista.

Farmi n3:ssa kehittämisen arvomaailmaa määrittelee Sosped-säätiön toimintatavat. Toiminta rakennetaan samoja arvoja mukaillen, kun Sosped-säätiön muut hankkeet (Harju 2004, 37). Säätiön toimintahankkeita kehitetään vertaisuutta, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vaalimalla. Vertaisuuden toteuttamiseen Farmi n3:ssa käytetään mentorimallia. Yhteisöllisyys tuodaan osaksi toimintaa ryhmäaktiiviteetin tuottamisen kautta. Osallisuus tulee aktiiviteettiin osallistumisesta. Osallisuuden ja vertaisuuden vaaliminen luo raamit suunnitella toimintaa, joka toteuttaa em. Sosped-säätiön toimintaperiaatetta.

Kehittämiskulttuurin toteuttamiseksi tarvitaan koordinoituja välineitä, joita käytetään tiedonkeruussa. Tiedonkeruun avulla Farmi n3 toiminta voi uudistua ja muuttua halutulla tavalla toiminnan edetessä (Harju 2004, 71).

3.5 Yhteisömuotoilu

Kuva 2: Toimintamallin ”Franchise” konseptin hahmotelma

Farmi n3 ryhmien ydinajatuksena on sen sovittautuminen muiden järjestöjen toimintaan. Toimintamallissa hyödynnetään lähiopetusta mentorien koulutuksen avulla ja heidän osaamisen eteenpäin suuntaamisena. Mentorit saavat ohjaajakoulutusta sosped-säätiöltä ja ohjelmointitaitoihin tukea ohjelmointitaloilta, jotta he voivat viedä toimintaa oman taustaorganisaation Farmi n3 ryhmään. Tätä ideaa hyödyntäen toimintamalliin osallistuminen ”ulkoistetaan” ja siihen voi löytyä henkilöitä muista yhteisöistä. Yhteisöt saavat pitää toiminnan omana aktiviteettinaan. Näin toimimalla Feeniks-hankkeen tavoitteet toiminnan hyödyistä ulottuvat yhteisöihin ja yhteisöt saavat valmiiksi suunnitellun vapaan sivistystyön aktiviteetin osaksi omaa toimintaa. Yhteisöiden hyödyksi luotu toimintamalli toteuttaa sosiaalisen muotoilun ideaa, jossa muotoilemisen tarve lähtee yhteisöstä (Vainio 2014) eli yhteisöt toteuttavat toimintaa ryhmän edellytysten mukaisesti. Tätä toimintamallia saa siis hyödyntää vapaasti yhteisöjen omassa toiminnassa esiintyvien tarpeiden mukaan. Tarvelähtöisyys helpottaa toimintamallin käyttöönottoa, kun on tiedossa muuttuvat tekijät.

3.6 Digitaalinen murros

Digitaalisessa murroksessa on kyse koko maailman digitalisoitumisesta. Tämä käynnissä oleva muutos koskettaa etenkin työelämää ja sen käytänteitä. Digitalisaatio uudistaa ja tekee tarpeettomaksi vanhoja käytänteitä. Muutoksen myötä esimerkiksi tieto on kaikkien saatavilla ilman että sen tarvitsee olla konkreettisesti muodossa (Kunelius 2010, 50). Digitalisoituminen on edennyt tilanteeseen, jossa verkossa itseopiskeluna suoritettavat ohjelmoinnin kurssit ovat kaikkien ulottuvilla. Farmi n3 toimintamalli on mahdollista toteuttaa, kun teknologinen kehitys laajassa kuvassa on arkipäiväistynyt niin että ohjelmoinnin oppiminen onnistuu kaikille avoimena matalan kynnyksen toimintana.

Digitalisaatiosta puhutaan maailman muuttuessa entistä tietoteknisemmäksi eli maailman virtualisoituessa. Yleisesti mediassa puhuttaessa digitalisaatio koskee usein liike-elämää ja ihmisten ostokäyttäytymistä. (Lindgren, Mokka, Neuvonen&Toponen 2019, 10.) Järjestöjen kohdalla digitalisoituminen muuttaa niitä käytänteitä, joilla toimintaa järjestetään. Farmi n3 toiminnan kohdalla tarjotaan mahdollisuutta osallistua ja madaltaa yksilöiden kynnystä kohdata digitalisaation haasteita. Toisessa järjestössä kyse voi olla tarjottavien palvelukokonaisuuksien tapahtumisesta verkon välityksellä. Järjestöjen kohdalla Farmi n3 tarjoaa keinon digitaalisen murroksen tuomien muutospaineiden helpottamiseksi.

Virtualisoituvassa maailmassa datasta eli tiedosta puhutaan uutena öljynä. (Lindgren ym. 2019, 11) Ohjelmointi on tiedonkäsittelyä, joten sen asema digitaalisessa murroksessa on sen keskiössä. Feeniks-hanke ottaa järjestönä vastuuta maailman digitalisoituessa, kun se pyrkii järjestämään Farmi n3 kaltaista toimintaa. Ohjelmoinnin ymmärtäminen nousee keskeiseksi kysymykseksi tulevaisuuden työtehtävissä ja ohjelmointiosaamista tarjoavan toimintamallin kehittäminen mahdollistaa perusteiden oppimista ja aiheen kohtaamista. Kynnyksen madaltaminen lisää yksilöiden ja organisaatioiden mahdollisuuksia toimia digitaalisessa ympäristössä sekä ymmärtää sitä.

4 TAITOTASON MUKAISET DIVARIT

Toimintamallin ideointivaiheessa pidettiin mukana toiminnan etenemisen mahdollisuudet. Laaja-alaisilla etenemisen mahdollisuuksilla voidaan luoda toimintaa, johon sitoutuminen on pidempi prosessi yksilön osallistuessa siihen. Onnistunut Farmi n3 toiminta tarjoaa luotettavan pitkäkestoisen toimintamallin. Osaamisen edistymisen mukaan suunnitellussa toimintamallissa voidaan sijoittaa osallistujat tasoerojen mukaisesti taitotasoa vastaavaan ryhmään. Divarimalli auttaa käsitteellistämään toiminnan laatua sekä määrittelemään ryhmien ohjelmoinnin opettelemisen vaikeusastetta. Lisäksi moniportainen etenemisjärjestelmä mahdollistaa kehittymisen ohjelmoinnin perustasolta vaativampiin tehtäviin, jotka optimaalisessa tilanteessa jopa työllistäisivät osallistujia. Divarien sisällöt ovat sovittavissa ryhmäkohtaisesti ja suoritukset on mahdollista tehdä vapaasti valittavista kursseista. Ryhmien avuksi hyödynnetään divaritasoon nähden sopivat sisällöt AMKoodari ja ohjelmoinnin MOOC toteutuksista. Nämä sisällöt on eritelty tarkemmin toimintaohjeessa. Divareissa eteneminen tapahtuu osallistujan oman harkinnan varassa, mikäli osallistuja kokee tarvitsevansa uusia haasteita, voi tämä siirtyä seuraavaan divariin. Divareiden vaikeusasteet määräytyvät kurssitehtävien mukaisesti.

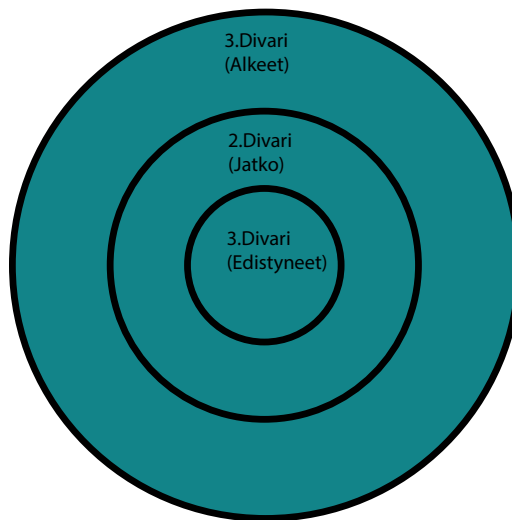
Kolmannessa divarissa tarkoituksena on käydä Helsingin yliopiston MOOC kurssin perustason opintoja tai AMKoodari kursseja. AMKoodari kurssiin tulee tehdä ennakkoilmoittautuminen, jotta toimintaan osallistuminen tapahtuu kurssin toteutettavan aika-aulun puitteissa. Kolmannen divarissa päästään alkuun ohjelmoinnin alkeita opettelemalla.

Toinen divari eli ns. osaamisen päivittämisen taso on suunniteltu edistyneemmille ohjelmoinnin osaajille. Farmi n3:n ryhmän suoritettua ohjelmoinnin alkeita voivat he siirtyä jatkotasolle. Kyseiseen divariin on mahdollista lisätä soveltavia tehtäviä, joita voidaan käydä läpi ohjelmistotalojen ammattilaisten kanssa. Jatkotason kurssin sisältöjä ei ole vielä määritetty, mutta ohjelmoinnin verkkokurssien valikoima on laaja ja esimerkiksi AMKoodarilla ja MOOC-kokonaisuuksissa on valittavissa vaativampia kursseja.

Ensimmäinen divari tähtää osallistujan työllistämiseen tai Freelancer työtehtävien tekemiseen. Ensimmäinen divari on suunnattu ohjelmoinnin ammattilaisten osaamisen

päivittämiseen tai pitkälle omatoimisessa opiskelussa edenneille osallistujille. Divarin opintosisällöt vastaavat ohjelmointialan työtehtäviä ja yhteistyöyritykset pääsevät vaikuttamaan tehtävien sisältöihin. Oppiminen on korkeimmalla tasolla vaativaa, joten Farmi n3 yhteistyöverkoston avulla oppimista hyödynnetään etenkin ensimmäiseen divarin osallistujiin.

Kuviossa 4 on kuvattu Farmi n3:n divarimalli. Kuvio on valmistettu kuvaamaan toimintamallin etenemisen mahdollisuuksia.

Kuva 4: Farmi n3 divaritasot

5 TAPAUSTUTKIMUS

Tapaustutkimuksen kannalta keskeistä on valita kehittämisen kohde, johon keskittyminen suunnataan. Syventymällä tutkittavaan tapaukseen voidaan saada tietoa sen luonteesta ja laadusta. Näitä analysoimalla voidaan saada aikaan kehitysideoita, joilla edistetään tutkittavaa tapausta (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 52).

Olen hyödyntänyt opinnäytetyössäni erilaisia menetelmiä Farmi n3:a valmistelevan prosessin aikana. Tapaustutkimuksellista otetta on tehty toiminnan suunnittelun aikana, kun on perehdytty vastaavien toimintamallien rakenteisiin. Rakenteista saatua kokemuksellista tietoa ei ole ollut vielä saatavilla, kun Farmi n3 ryhmät ovat tätä kirjoittaessa vielä pilotointi vaiheessa ja niiden halutaan toimivan ilman ylimääräisiä häiriötekijöitä. Huomioni keskittyy tapaustutkimuksellisessa otteen toteutuksessa kuitenkin Farmi n3:n valmisteluun ja niihin prosesseihin, joita valmistettu toimintamalli

on edellyttänyt. Prosessin aikana suunnitellut toiminnan osa-alueet, ovat muotoutuneet taustalla olevien reunaehtojen mukaan. Näitä reunaehtoja ovat matalan kynnyksen sekä osallisuuden ja vertaisuuden sisällyttäminen toimintaan. Aihe-alueen syventymisen välityksellä tapauskohtaista tutustumista on tapahtunut työn lomassa. Tarkoitukseni on kuvata tässä opinnäytetyössä laaja-alaisesti sitä prosessia, jota olen tehnyt ”työn lomassa”. Tämä prosessi on kehittänyt minun tiedollisten ja taidollisten resurssien kasvua, jotka on kohdennettu toiminnan suunnitteluun.

Toimintamenetelmät, jotka on sisällytetty tähän opinnäytetyöhön ovat vertailuanalyysi ja riskianalyysi. Tapaustutkimuksellisen otteen on tässä opinnäytetyössä tarkoitus vastata isossa kuvassa mitä on tehty ja miten on päädytty erilaisiin ratkaisuihin toimintamallin toteuttamisessa (Ojasalo ym. 2015, 52)

6 PROSESSIKUVAUS

Farmi n3 toiminta tarjoaa mahdollisuuden harrastaa ohjelmointia. Kyse ei ole siis varsinaisesta palvelusta. Toimintamalli sisältää kuitenkin palveluille ominaisia elementtejä, sillä perehdytys ja opetus ovat harrasteryhmiin ilmoittautuneille mentoreille tarjottuja hyötyjä. Harrasteryhmistä osallistujat saavat sosiaalista pääomaa. Sosiaalisella pääomalla viitataan yhteisöön kuuluvien keskinäisellä luottamuksella sekä yhteisen päämäärän eteen tekemisellä. Näiden vaikutukset yksilön mielenterveyteen ja yhteenkuuluvuuden tunteeseen ovat myönteisiä (Kalland 2014, 84-85).

Harrasteryhmien toimivuuden takaamiseksi on olennaista luoda ryhmätoiminnalle selkeät puitteet. Helsingin yliopiston ohjelmoinnin MOOC-verkkokurssi (Helsingin yliopisto 2020) tarjoaa helppokäyttöisen ja toimivan verkkoalustan opiskelulle. Ohjelmoinnin MOOC-kurssin ongelmatilanteita varten on luotu Helsingin yliopiston toimesta selkeät ohjeet ja keskustelualusta. Kurssin tekninen toteutus antaa luotettavuutta mielekkään harrastetoiminnan toteuttamiseksi. Mentorimallia ja ryhmänohjaustaitoja kehittämällä luodaan ryhmätoiminnalle ilmapiiriä vakauttava elementti, joka selkeyttää ohjaustehtävien päämääriä. Sitoutuneet mentorit mahdollistavat harrasteryhmien pysyvyyden. Mentoreille tarjottavat ohjaustaidot ja tuki ohjelmointitaitojen kehittymiseksi sitouttavat osallistujia ja mentoreita tiiviimmin mukaan Farmi n3 ryhmiin. Mentoreille annettava ohjelmointitaitojen tuki tulee säännöllisistä ohjelmistotalojen työntekijöiden kanssa tapahtuvista oppimistuokioista. Mentorit valmistetaan

ryhmänohjaustaidoiltaan Feeniks-hankkeen toimesta valmiiksi oman pienryhmän vetämiseen. Farmi n3:ssa on voi kiinnittyä hankkeen toimintaan ja samalla kehittää ihmissuhdetaitoja ohjelmoinnin harrastuksen ohessa. Mentorien tehtävänä on toimia oman pienryhmänsä ryhmänohjaajana, joka vie eteenpäin ymmärrystä ohjelmoinnista ja pitää yllä ryhmän välillä tapahtuvaa sosiaalista dynamikkaa. Näin toimimalla he saavat kokemusta ohjaamisesta sekä oman ryhmän ohjelmointiosaamisen fasilitoimisesta. Mikäli ryhmät eivät etene riittävässä tahdissa tai oppimisprosessi tuntuu rasakalta niin harrastetoiminta saatetaan kokea epämiellyttäväksi. Luottamus ryhmien onnistumisesta voidaan saada aikaan osaavien mentorien sekä mielekkäiden sisältöjen avulla. Aina toimiva harrasteryhmäkään ei välttämättä toteudu mentorista riippumattomista syistä ja tämän tiedostaminen on tärkeää uudelleen kehittämisen vaiheessa. Ryhmät tulevat sisältämään tiedollista sisältöä ja tätä varten niiden tietosisältöjen tulee olla relevantteja (Harju 2004, 72-73.)

6.1 Farmi n3 prosessit

Farmi n3 toiminnan rakenteet lepäävät monitasoisen oppimisen varassa. Toiminnalla halutaan luoda oppimisen avulla uutta oppimista. Moniportaisessa oppimisessa hyödynnetään mentorimenetelmää, itsenäistä oppimista sekä ohjelmointitalojen koodituki toimintaa. Mentorit saavat oppimisen rakenteet kehittymisensä tueksi. Mentorointi on käytäntöön vietynä vertaistukea ja osallisuutta, jota toteutetaan Feeniks-hankkeen toiminnassa yleisellä tasolla. Farmi n3 toiminnan tavoitteena on oppia ohjelmoinnin perusteita sekä tarjota osallisuuden tunnetta mentoroinnin avulla. Osallistujat kehittävät oman vertaismentorin identiteetin ja saavat sosiaalipedagogisesta otteesta kokemusta. Farmi n3 prosessin vaiheittainen eteneminen alkoi uusien jäsenten löytymisestä ja se on kulkenut harrasteryhmien perustamiseen. Osallistujia hyödyttävät oppimisen elementit ovat kurssikokonaisuudet, ryhmänohjauskoulutus sekä ohjelmointiyritysten luotsaama koodituki toiminta. Osallistamisesta toiminnan alkamiseen edeltävä osallistamisen prosessi on edennyt Taulukossa 1 osoitetulla tavalla. Ryhmät halutaan saattaa itsenäiseksi ja oppiviksi organisaatioiksi. Sengen (1994) mukaan oppiva organisaatio arvioi, oppii, kehittyy, muuttuu ja kykenee edistämään omaa oppi-

mistaan. Toimintaan on tarkoitus sisällyttää em. oppimisen kulttuuria. Ryhmiin osallistuminen kannustaa osallistujia oppimaan uusia ihmissuhdetaitoja ja ohjelmointia. (Harju 2004, 76-78.)

Taulukko 1: Farmi n3 osallistamisen prosessin eteneminen

1. Markkinointi	Mentoreiden löytämiseen käytettiin ajallisia resursseja paljon. Toimintamalliin on kutsuttu osallistujia mukaan yhteydenotoilla järjestöihin sekä Kick-off tapahtuman kutsulla.
2. Ilmoittautuminen	Mentorit ovat ilmoittautuneet Feeniks-hankkeen verkkosivuilta löytyvien hakulomakkeiden kautta mukaan toimintaan.
3. Osallistaminen	Mentoroinnista kiinnostuneisiin on otettu yhteyttä ja heidät on sitoutettu mukaan ilmoittamalla toiminnan luonteesta
4. Verkostoituminen	Feeniks-hanke on auttanut ryhmiä ja sen jäseniä verkostoitumaan ja löytämään ryhmille uusia osallistujia
5. Lähitapaamiset	Mentorit on kutsuttu ryhmänohjaus koulutukseen ja heitä on tiedotettu säännöllisistä tapaamisista ohjelmoinnin ammattilaisten kanssa
6. Toiminnan käynnistäminen	Mentorit ovat sitoutuneet toimintaan ja ryhmätapaamiset on aloitettu

6.2 Palvelumuotoiluprosessi

Farmi n3 työtehtävissä tulee auttaa mentoreita prosessin eri vaiheissa tapahtuvien käytännön järjestelyjen toteuttamisessa. Esimerkiksi osallistujien sijoittuminen omaa

taitotasoa vastaavaan ryhmään vaatii työntekijältä Farmi n3 palvelumuotoiluprosessin tuntemista, jota mentorilta ei voi odottaa. Tavoiteltuun päämäärään pääsemiseksi prosessin osa-alueet tulee tuntea ja tietää toimintamallin periaatteista.

Järjestöissä tehtävän kehittämistyö toimii omanlaisilla lainalaisuuksilla. Niiden omat toiminnan alat määrittelevät vaikuttavuutta kohdennettuihin asioihin. Toiminnan kehittämiseksi laadukkaalla pohjatyöllä voidaan varmistaa sen onnistuminen. Toiminnan tulevaisuuden kehittymistä seuraamalla saadaan kerrytettyä organisatorista informaatiota, josta saatu tieto kumuloituu kokemuksen myötä (Harju 2004, 28-29). Keskeinen tehtävä on noudattaa Farmi n3 vuosisuunnitelmaa ja toimia kehittävällä otteella. Toiminnan linjojen noudattaminen onnistuu, kun vuosisuunnitelman osa-alueiden sisällöt on sisäistetty ja tunnetaan toiminnan päämäärät.

Palvelumuotoilun suunnitteluvaiheessa luotetaan vahvasti sosiaali- ja terveysalan kehittämistehtävissä olennaiseen asiakaslähtöisyyteen. Tämä toteutetaan käytännössä tavoittelemalla itseään kehittäviä ryhmiä, jotka tunnistavat ryhmäprosesseja mentori-taitojen kehittymisen ohessa. Asiakaslähtöistä kehittämistä kannattaa pitää toiminnassa yllä, jotta palvelumuotoilu prosessiin sisältyy kokemuksista saadun tiedon hyödyntäminen toiminnan hyväksi. (Ahonen 2017, 66-67.)

6.3 Innovaatioprosessi

Harjoittelu alkoi vapaan suunnittelun merkeissä. Ensimmäiseksi tehtäväksi tuli työstää Powerpoint esitys Farmi n3 toiminnasta. Tehtävän päämääränä oli herätellä ajattelemaan toiminnan lähtökohtia sekä työstää aihealuetta alkuun. Vapaamuotoinen suunnittelutyö auttoi aiheeseen perehtymisessä sekä selventämään mitä ollaan työstämässä ja minkälaisia ryhmiä halutaan luoda. Toimintaa tulisi kehittää Feeniks-hankkeelle ja Sosped-säätiön arvomaailman sekä toimintatapojen mukaiseksi. Tämä tarkoittaa mm. sosiaalialan järjestölle ominaista tuen tarjoamista, epäsuotuisassa elämäntilanteen omaavalle. Vielä ei ollut selvää, että toimintamallissa oli kyse järjestölle ominaisesta harrasteryhmästä vaan näin sen laajemmassa merkityksessä palveluna. Ymmärrys toiminnan luonnetta kohtaan syntyi innovaatioprosessin aikana (Ahonen 2017, 72).

Vapaa ideointi auttoi hahmottamaan toimintamallin konkreettista puolta. Farmi n3 toimintamalli muotoiltiin harrasteryhmä toiminnaksi, jossa ohjelmoinnista kiinnostunut henkilö saa mahdollisuuden perustaa oman ohjelmointia harjoittelevan ryhmän. Toiminnassa hyödynnetään verkon ilmaisia kursseja, jotka on suunniteltu kaikille avoimiksi. Kurssien suorittamista varten tulee ladata ohjelmisto sekä oikeat ajurit ohjelman toiminnan varmistamiseksi. Ohjelmoinnin oppimisen kynnyksiä on madallettu viime aikoina eri koulutuksen tarjoajien taholta, kun ohjelmointialalla on vajetta osaavista työntekijöistä. Ohjelmoinnin oppiminen verkossa itsenäisesti on suosiossa ja se yleistyy maailmanlaajuisesti. Kyseiselle toimintamallille tiedettiin löytyvän ajankoh- taista tarvetta.

Suunnittelun alkuvaiheessa korostui kyseisen vaiheen epämääräisyys sekä aiheeseen perehtymisen tarve. Käsitteisiin, kurssialustoihin, vastaaviin yhdistystoimijoihin sekä hankkeen tutustumiseen kuluneet ensimmäiset viikot auttoivat jäsentämään ajatuksia. Toimintamallille tehtiin toimintasuunnitelma ensimmäisten viikkojen aikana, jotta ajatustyö saatiin hyödynnettyä kirjalliseen muotoon.

Kyseinen toimintamalli nähtiin toteutettavan arvoiseksi, kun sosiaalipedagogiikan vii- tekehukseen suunniteltua ohjelmoinnin oppimisen yhteisöä ei ole vielä toteutettu jär- jestöjen toiminnassa.

Ensimmäisten viikkojen aikana alettiin suunnittelemaan toiminnan lisäksi myös ke- hittävän harjoittelun viimeistä osa-aluetta eli avajaistapahtumaa. Loppua kohti sijoit- tettu tapahtuma oli kannattavaa alkaa suunnittelemaan hyvissä ajoin, jotta sen työstä- miseen jäi aikaa.

Innovaatioprosessi osoittautui vaiheeksi, jossa toimintamallin hahmottuminen alkoi selkeentymään ja jossa siihen syventyi paremmin. Ideointia oli viety pitkälle ennen aloittamistani ja luonnostelua toimintaan liittyvistä osa-alueista oli jo valmisteltu. Sy- ventymisessä ja ideoinnin työstössä käytin paljon aikaa visuaalisen materiaalin luomi- seen. Kokonaisuuden ymmärtämistä varten visuaalisuus tuntui konkreettiselta ja sen avulla sai omia ideoita selkeästi esille harjoittelun ohjaajan nähtäväksi. Kuvassa 5 nä- kyvillä innovaatioprosessin aikana syntyneitä Farmi n3 hahmotelmaa ja vapaata suun- nittelua.

Kuva 5: Farmi n3 vapaan ideoinnin avulla syntynyt luonnos

6.4 Vuosisuunnitelma

Valmistin vuosisuunnitelman Farmi n3 toiminnan ensimmäiselle vuodelle. Työyhteisössä päätettiin vuosisuunnitelman ottamisesta Feeniks-hankkeen käyttöön vuoden 2020 loppuun asti. Sen tarkisti hankkeen projektipäällikkö, joka hyväksyi sen vastamaan näkemyksiään toiminnasta. Vuosisuunnitelman tekeminen jatkoi vapaan suunnittelutyön jälkeistä vaihetta ja siihen merkittiin Farmi n3:n suunnitteluprosessin lopputuloksia. Vuosisuunnitelma tehtiin, jotta toimintamallia varten luotiin runko, johon saatiin pysyviä elementtejä sekä valmis perusta. Vuosisuunnitelma tehtiin helmikuussa 2020 ja se sijoittui opintojeni harjoittelun alkuun.

Ensisijaisena tavoitteena oli luoda uusi aktivoiva toimintahaara Feeniks-hankkeen toiminnan alle. Toiminnan yleisluontoiseksi tavoitteeksi asetettiin osallistujien aktivointi sekä ryhmätoiminnan aloittaminen. Toimintamalli hyödyttää osallistujia, jotka pääsevät toteuttamaan mentorointia sekä kehittämään ohjelmointitaitojaan.

Vuosisuunnitelmaan kuului riskianalyysin tekeminen. Siinä tuli pohtia toiminnan ongelmakohtia ja mahdollisia riskejä sen kannalta. Riskianalyysistä nousseet haasteet auttoivat ennakoimaan toiminnan suunnittelussa. Riskien tiedostaminen vaikutti

suunnittelun sisältöihin pitkään, kun alussa esiin nousseet uhat pysyivät mukana suunnitteluprosessin aikana. Riskianalyysistä lisää seuraavassa luvussa.

Vuosisuunnitelmaan sisältyi toiminnan tarpeiden pohtimista. Tämä auttoi hahmottamaan yhteisöllisen ohjelmointiryhmän ajankohtaisuutta. Tiedonkeruun aikana selvisi, että ohjelmistoalalla on tarvetta uusista ohjelmoinnin ammattilaisista. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020). Sosiaali- ja terveystieteiden järjestöissä ei ole luotu vielä kaikille ulottuvaa toimintaa, jossa ohjelmointia toteutetaan avoimina ryhminä. Farmi n3 konseptille on olemassa tarve, kun toimintamallia ei ole toteutettu vielä, vaikka aihe on ajankohtainen. (Ahonen 2017, 72.)

Ohjelmistoalalla on tällä hetkellä puutetta osaavista työntekijöistä ja tarvetta henkilöistä, jotka pysyvät mukana alan muutostrendeissä. Tämän lisäksi mentorointi on työelämässä tavoiteltu toimintamalli osaksi työyhteisöjen toimintaa. Feeniks-hankkeen toiminnassa keskeiseksi toimintatavaksi on asetettu vastuullisuuden avulla osallistaminen. Toimintaan osallistuvat miehet nähtiin ”ryhmänohjaajina”, jotka oppivat yhdessä tekemisen lomassa.

Vuosisuunnitelman suunnittelun alussa oli jo ennakkoon sovittu Farmi n3 yhteistyöstä seurakuntien ja ohjelmistoyrityksen kanssa. Näistä ei sovittu tarkemmin ja ohjelmistoyritys jäi pois prosessin edetessä. Yhteistyökumppaneiden kartoituksessa etsin erilaisia organisaatioita, jotka olivat työssään tekemisissä aihepiirin kanssa. Yhteistyökumppaneita varten valmistin excel-tiedoston, joka toimi yhteistyökumppanien rekisterinä. Tavoitteena oli kerätä laaja verkosto, joiden kautta Farmi n3 toimintaan löydetäisiin osallistujia. Verkostoitumisen ohessa myös Feeniks-hanketta tehtiin tunnetummaksi.

Toiminnan mahdollistamisen selvittämällä tavoiteltiin puutteiden löytymistä, jotta toiminta voidaan aloittaa. Farmi n3 työstössä lähtökohtana oli toiminnan matala kynnyks. Farmi n3 pyrittiin profiloimaan vapaan sivistystoimen mukaiseksi, josta välittyisi osallistujien vapaaehtoisuus. Farmi n3:sta haluttiin mahdollistavan ns. epämuodollista oppimista. Ryhmätoimintaa, jonka ilmapiiristä tavoitellaan voimaannuttavaa, niin että tekemällä oppiminen tuottaa myös luottamusta yhteisön välillä.

Osallistujat kokoontuvat yhteisoppimisen tiloihin sparraamaan yhdessä toisiaan oppimisen saavuttamiseksi. Toiminnan mahdollistamista varten tarvittiin työskentelytiloja. Ohjelmointitaitojen ammentamisen lisäksi Farmi n3:n osallistuminen laajentaa

osallistujien käsitystä ohjelmistoalan tilasta sekä sen haasteista, muutoksista ja trendeistä. Toimintaan osallistuvat henkilöt käyttävät omia laitteitaan, mutta tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan selvitetään myös toimitilojen tarjoamia vaihtoehtoja. Osallistujien löytymiseksi tavoitellaan järjestöjen välisestä yhteistyöstä löydettäviä kontakteja.

Vuosisuunnitelmaan kirjattiin mentorien kaksiosainen valmennus. Valmennukset sisälsivät perehtymistä oppimisalustoihin sekä valmistasivat ihmisten kanssa työskenteleeseen. Mentoreille annettiin aikaa perehtyä ohjelmoinnin oppimisalustoihin kesän aikana itsenäisesti. Kesän jälkeen mentoreille järjestettiin kaksi lähitapaamista Sosped-säätiön kouluttajan kanssa. Tapahtumassa mentorit pääsivät vaikuttamaan Farmi n3 sisältöihin sekä kehittämään itseään.

Vuosisuunnitelmaan lisättiin tietoa oppimisalustojen käytöstä Farmi n3 toiminnassa. Oppimisalustoja varten tutkittiin eri vaihtoehtoja ja niiden hyötyjä suhteessa Feeniks-hankkeen tarkoituksiin. Tarkoituksena oli käyttää helpointa saatavilla olevaa suomenkielistä oppimisympäristöä, jotta matalan kynnyksen toimintaa voitaisiin toteuttaa tarkoituksenmukaisesti. Muut kurssit ovat vapaassa käytössä, mikäli ryhmät ovat edistyneempiä ohjelmoinnin opiskelussa.

Vuosisuunnitelmassa oli osio viestintäsuunnitelman valmistamisesta. Farmi n3 vuosisuunnitelman viestintää käsittävissä hahmotelmassa tavoiteltiin mielenkiinnon herättämistä eri segmenteille suunnatuilla julisteilla (esim.mentorit, yhteistyökumppanit ja osallistajat). Visuaalisen ilmeen hahmotelmissa toiminnasta viestittiin yhteiskunnallisen tarpeen näkökulmasta sekä tervetulleena ja raikkaana kokonaisuutena. Lehdistötiedotteet ja someviestintä kohdennettiin tahoille, jotka tavoittivat toiminnasta kiinnostuneita henkilöitä. Näitä viestinnän tahoja ovat ITEwiki, HSmetro, kaupunginosalehdet, kaupunginosien FB-ryhmät. Viestintäsuunnitelma liitteessä 3.

Farmi n3 konseptille suunniteltiin omat nettisivut, jotka loivat toimintakokonaisuudelle painikkeen Feeniks-hankkeen verkkosivuille. Sidosryhmäviestintää tehtiin Farmi n3:ssa kohdennetusti. Tavoitteena oli edistää palvelun tunnettuutta helposti lähestyttävänä toimintana sekä löytää muita vastaavasta toiminnasta kiinnostuneita järjestöjä. Farmi n3 onnistui tavoittamaan ohjelmoinnin koulutusta toiminnassaan ylläpitäneen yhdistyksen.

Toiminnan rahoituksesta vastaa Feeniks-hanke. Toiminnan suunnitteluvaiheessa Farmi n3:sta kaavailtiin ilmaista yhteisöllistä aktiviteettia. Farmi n3 tavoitteena oli olla matalan kynnyksen toimintaa. Tavoitetta lähdettiin toteuttamaan pienellä budjetilla. Toiminnan rakenteisiin suunniteltiin ilmaisia tiloja sekä opintoalustoja.

Vuosisuunnitelman ideoinnissa nousi esiin em. kohtien lisäksi teemat, kampanjat, tapahtumat, pilotointi, toiminnan pyörittäminen sekä sen potentiaali.

7 KÄYTETYT MENETELMÄT

Tässä opinnäytetyössä olen perehtynyt Farmi n3:n toimintaan erilaisten tiedonkeruu menetelmien avulla. Tämän lisäksi Sosped-säätiön toimintaperiaatteeseen sopeutuminen on ohjannut kehittämistyön perustaa.. Toiminnan käytäntöjen tulee täyttää samat kriteerit Sosped-säätiön muiden hankkeiden kanssa. Farmi n3:a on sopeutettu toimintaan mentorointimallin käyttöönotolla. Olen kehittänyt Farmi n3 toimintaa havainnoimalla säätiön hankkeita sekä työntekijöiden kanssa käytyjen keskustelun pohjalta. Lisäksi minulla oli hankkeen aikana mentori, jonka kanssa muodostui sisäistä hahmotelmaa toiminnan laadusta. Tämä auttoi jäsentämään ajatuksia toimintamallin toivotusta lopputuloksesta. Mentoroinnista saatu kokemus syvensi käsitystä Feeniks-hankkeeseen sisällytetystä vertaistoiminnasta. Hiljaista tietoa kerääntyi Farmi n3 projektin aikana runsaasti eri yhteistyökumppaneiden kanssa pidettyjen kokousten kautta. Työ sisälsi luonnollisia tilanteita, joiden lomasta kerääntynyt tieto vaikutti Farmi n3 lopputulokseen. Luonnollisesta toiminnan hahmottelusta syntyi Feeniks-hankkeen käyttöön yhteisöllisen ideoinnin avulla suunniteltu vuosisuunnitelma. Tämän lisäksi prosessiin on kuulunut mm. riskianalyysin valmistelu sekä vertailuanalyysi.

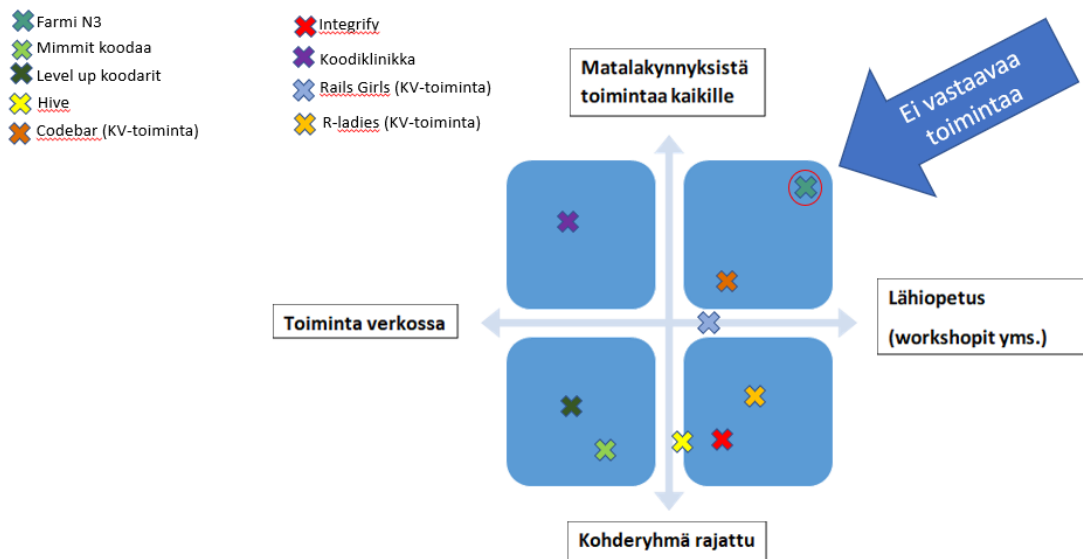
Toimintamallin suunnittelua varten minun tehtävänäni oli tehdä vertailuanalyysi muista ohjelmoinnin yhteisöistä. Vertailuanalyysia varten luotu kuvio 2 hahmottelee sen tuloksia. Keskeisiä eroja suhteessa muihin ohjelmointiyhteisöihin löydettiin vertaisanalyysistä. Vertailuanalyysi auttoi hahmottamaan suunniteltavan toiminnan tarvetta muiden yhteisöjen joukossa. Vertailuanalyysiä hyödynnettiin Farmi n3 yhteistyökumppanien tavoittelemisessa.

Kehittävässä harjoittelussa olen tehnyt palvelumuotoilua vaativia tehtäviä. Ohjaavana elementtinä on ollut Farmi n3:n suunnitteleminen osallistujan näkökulmasta käyttökelpoiseksi (Ojasalo ym. 2015, 71.)

7.1 Ohjelmoinnin oppimisen yhteisöjen vertailuanalyysi

Vastaavat oppimisyhteisöt ja Farmi n3

Kuva 6: Ohjelmoinnin oppimisyhteisöjen nelikenttä

Toimintamallia varten luotu kuva 6 auttoi hahmottamaan Farmi n3 toiminnan tarvetta. Aikaisemmin luodut oppimisen yhteisöt eivät ole kaikille avoimia kohderyhmän sekä sijainnin osalta. Farmi n3 oppimisyhteisöt suunnataan kaikille kiinnostuneille ja niissä hyödynnetään lähiopetuksen tarjoaman läsnäolon suomia mahdollisuuksia. Toimintamalli pidetään kaikille vapaana, vaikka Feeniks-hanke on keski-ikäisille miehille suunnattu. Harrastusryhmien avoimuudella voidaan säilyttää niiden potentiaali osallistumisen volyyymi korkealla sekä mahdollistaa laajamittaista hyötyä osallistujille. Toiminnan avoimuus kaikille tuo heterogeenisyyden, joka tarjoaa laajemman osallistujajoukon, joiden taidot eroavat toisistaan. Ryhmien itseohjautuvuuden tueksi mentorit toimivat vastuuhenkilöinä ja heidän tehtävänä, on varmistaa ryhmän sujuva ilmapiiri sekä ohjelmointikurssien eteneminen. Koodimentoreille tarjotaan ryhmän-ohjausta varten omaa koulutusta ja ohjelmointitaitoja varten kaikkien eduksi on opiskella itsenäisesti. Toimintamalli ei saa olla velvoittavaa, sillä se toimii vapaan sivistystyön rajoissa.

Vertailuanalyysin kuvasta 6 selviää että Farmi n3 toimintaa ei ole toteutettu vielä. Farmi n3:a vastaavaa ohjelmoinnin oppimisen toimintamallia ei ole vielä kehitetty edes keski-ikäisille miehille suunnatusti. Keski-ikäisille miehille voidaan luoda tukimalli, joka sekä mahdollistaa ohjelmoinnin alkeiden opettelua sekä vähentää digitalisaatioon liittyvää tiedon puutetta ohjelmoinnista. Vertailuanalyysin lyhyt yhteenveto liittessä 1.

7.2 Haasteet ja riskianalyysi

Taulukko 2: Riskianalyysi ryhmä-,yksilö- ja toimintatasolla

<u>Haaste</u>	<u>Ratkaisu</u>
<u>Ryhmätaso</u>	
Osallistujien sitoutuminen	Onnistunut kokemus toiminnasta ja sen laadusta
Toiminnan laajuuden selventäminen osallistujille eli miten osallistujat tuntevat Farmi n3 kokonaisuuden	Selkeän struktuurin rakentaminen sekä tiedotuksessa onnistuminen
Helpoksi koettu taitotaso vaatimukset/”ylimielisyys”	Divari toiminnan ja tasoerojen huolellinen suunnittelu
Vaativaksi koettu taitotaso	Divari toiminnan ja tasoerojen huolellinen suunnittelu
<u>Yksilö</u>	
Ryhmädynamiikan onnistuminen & Mentoreiden taidot	Mentorointi valmennuksen onnistuminen&sisäistäminen
Heterogeenisyys; Osallistujien riittämättömät perusvalmiudet	Ruohonjuuri tasolta lähteminen. Rima matalalla odotusten suhteen.
<u>Toiminta</u>	

Miten toimintaa ylläpidetään	Toiminnan alun onnistuminen ja huolellinen koordinoiminen
Kuka jatkaa toimintaa ja ottaa sen haltuun kesän jälkeen?	Feeniks-hanke työntekijä
Toiminnan epävirallisuus ja vaukkauden puute	Asiantuntijuus ja positiivisten tuntelevaisuuden näkymien ylläpito. Oppimisen ilmapiiriin luominen.

8 VAPAAEHTOISTOIMINTA HARRASTERYHMIEN MUODOSSA

Feeniks-hankkeen toimintamallissa osallistaminen tapahtuu mielekästä tekemistä tarjoamalla. Vapaata sivistystyötä tehdään hankkeessa otteella, joka eroaa järjestöille tyypillisestä vapaaehtoistyöstä. Samalla tavalla kuin vapaaehtoistyössä harrastetoimintaan lähtemisessä on kyse osallistujien vapaasta tahdosta auttaa, kehittää omaa osaamista tai saada yhteenkuuluvuuden tunnetta. Feeniks-hankkeen uusiutumiskyvyn kannalta kysymys harrastetoiminnasta tai vapaaehtoisuudesta on tärkeää (Harju 2004, 12). Hankkeessa tarjotaan keski-ikäisille miehille aktiviteetteja, joiden kautta eheytymistä on mahdollista kokea. Hankkeen toiminta on suunniteltu keski-ikäisille miehille, jotka ovat työttömiä tai työttömyysuhan alaisia. Toiminta houkuttelee paremmin ihmisiä mukaan, kun puhutaan harrasteryhmiin osallistuvista mentoreista vapaaehtoisten sijaan. Mentori käsite on työelämässä ajankohtainen ja sen merkityssältö kuvaa osallistujien omaa aktiivisuutta. Aktiviteettien avulla on mahdollista kokea yhteenkuuluvuuden tunnetta, jakaa vertaistukea sekä saada mielekästä tekemistä arkeen. Mentorit otetaan mukaan luomaan Feeniks-hanketta, jolloin harrasteryhmien toteuttamat aktiviteetit tuottavat osallisuuden tunnetta.

9 TOIMINTAOHJEET

Tehtävääni kuului rakentaa ohjeet toimintamallin prosessin etenemiseksi harjoittelun jälkeiselle ajalle. Toimintaohjeet pitävät sisällään keskeisiä kohtia prosessin etenemisen kannalta. Toimintamallia varten luodut toimintaohjeet auttavat hankkeen

eteenpäin kehittämisessä, ja ne ovat muokattavissa kehittämiskulttuurista saatujen kokemusten puitteissa. Toimintaohjeet antavat viitteitä Farmi n3 toiminnan järjestämisestä sekä auttavat seuraavaa toiminnan kanssa työskentelevää tuntemaan Farmi n3 toimintakokonaisuuden.

Toiminta pyrkii tuottamaan sosiaalista hyvinvointia Sosped-säätiön vertaismenetelmää hyödyntäen. Farmi n3 voi tuottaa sosiaalista hyvinvointia ja olla osallisuuden ja vertaisuuden menetelmä (Kalland 2014, 82). Osallistujat pääsevät osallistumaan ryhmään, jossa omatoimisesti, mutta yhteisesti edistettävä oppimismateriaali tarjoaa väylän osallistua yhdessä oppimiseen. Koodimentoreiden seulominen, ohjeistus sekä heidän osaamisensa kasvu on ylläpidettävä vaikuttavuuden tuottamiseksi. Sosiaalipedagogiikkaa hyödyntävä toimintamalli tavoittaa ihmisiä ja tarjoaa uuden aktiviteetin (Harju 2004, 28). Säätiön toiminnassa koulutetaan mentoreita, jotta toimintaa voidaan skaalata kohderyhmää laajentamalla. Farmi n3 tavoittelee uusien mentorien löytymistä. Turvallisen mentorin hyödyksi katsotaan inhimillinen ja tasavertaisuuteen pyrkivä ote ohjaamiseen, joka luo edellytyksiä Farmi n3 toiminnan skaalautuvuudelle. Mentorointi on vertaisuuden lisäksi osallisuuden väline ja Farmi n3 toiminta pyrkii takaamaan turvallisia osallisuuden kokemuksia osallistujille.

Laadukkaan mentorikouluttamisen varmistamiseksi oppimistavoitteet tulee käsitellä mentorien kanssa. Koodimentoreiden yksityiskohtainen perehdytys ja osaamisen kasvu on tärkeää, jotta mentorit hyötyvät Farmi n3 kokemuksesta. Mentorien kokemuksessa on tärkeää huomioida vapaaehtoisuus toimintaan osallistumisesta, sillä Farmi n3 toiminnan ei tule olla velvoittavaa.

Suunnittelin ja valmistin harjoittelun aikana hakulomakkeen toimintaan haluaville henkilöille. Hakulomakkeella profiloidaan mentorit sekä ryhmiin osallistujat. Profi-loinnin avulla osallistujat liitetään heidän taitotasoan vastaavaan Farmi n3 ryhmään. Hakulomakkeeseen sisältyy henkilön tiedot ja aiempi kokemus ohjelmointikielistä sekä käydyistä kursseista. Hakulomakkeessa on ilmoitettu hakijalle tietosuoja ehdot tämän yksityisyyden varmistamiseksi. Mentorien hakulomakkeella on mahdollista seuloa osallistujan ohjelmointitaitojen taso sekä kiinnostus osallistua ryhmänohjausta vaativiin tehtäviin.

Mentoreihin otetaan yhteyttä, kun he ovat ilmoittautuneet Farmi n3 toimintaan mukaan. Toimintaan mukaan ilmoittautumisen yhteydessä ilmoittautuneet saavat tiedon

käynnissä olevista ryhmistä, aikatauluista sekä halutessaan materiaalia oman ryhmän perustamiseen tarkoitettuun viestintään. Mentorit kutsutaan mukaan toimintaan ilman heitä sitovaa velvoittavuutta.

Mentorien itseohjautuvuutta varten Mooc.fi kurssi tarjoaa toimivan oppimisalustan. Mooc.fi sivustoon ja kurssin sisältöihin tutustuminen antaa mentorille valmiudet toimia ja ohjata omaa ryhmäänsä. Kurssia varten tulee ladata ajuri sekä Tmc.beans ohjelmisto. Ohjeet siihen löytyvät MOOC-sivustolta. Kurssin suorittamiseksi ei tarvita esitietoja kirjautumalla mooc.fi kurssialustalle. Mentorien ensimmäinen tehtävä on oppia kurssialusta sekä suorittaa ohjelmoinnin MOOC perus- ja jatkokurssit. Amkoodari kurssilla mentorien tulee ilmoittautua kurssijärjestelmään määräaikaan mennessä sekä oppia toimimaan kurssialustalla.

Amkoodari sekä HY:n MOOC kursseista muodostuu Farmi n3:n oppimisen virtuaalinen ympäristö. Kurssit on jaettu osiin ja niistä mentorien tulee päättää omien ohjelmointiryhmien kanssa. Halutessaan ryhmät voivat ryhtyä opiskelemaan vapaasti valittavaa verkon ohjelmointikurssia. Ohjelmoinnin oppimiseen tarvitaan rakenteita, jotka ylläpitävät ryhmien tavoitteita. Nämä rakenteet on suunniteltu toimintaan.

Farmi n3 ryhmiä kannattaa seurata viikoittain, jotta toiminta etenee suunnitellussa tahdissa ja se ei jää liian ylimalkaiseksi. Toimintaa seuraamalla on mahdollista ottaa selvää osallistujamäärästä. Mentorien yhteydenottoon tulee kysyä lupa.

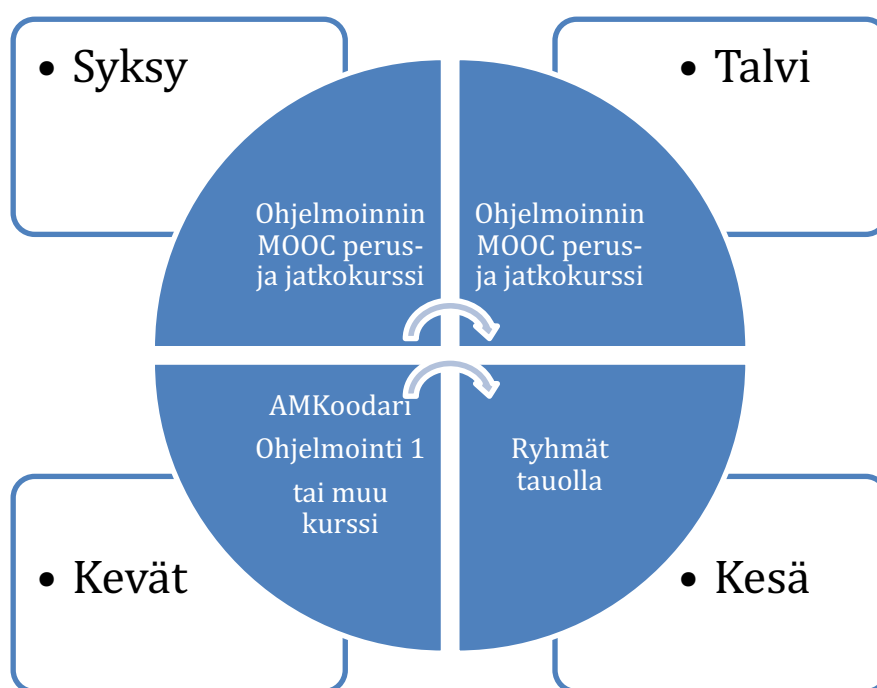
Demot ja retrospektiivit vahvistavat ymmärrystä oppimisprosessista sekä konkreetisoi opintosisältöjä kertauksen avulla. Mentorien kannattaa toteuttaa ryhmänohjauksessa säännöllisiä demo- ja retrotuokioita. Ne ovat ohjelmointialan oppimisen käytäntöjä, joita ammattilaiset käyttävät. Retroissa kerrataan oppimisprosessia. Demoissa tarkastellaan menneen kuukauden sisältöjä sekä todennetaan osaamista.

Ryhmänohjauksen onnistumista käsittelevä keskustelu tulee tehdä, jotta mentoreille syntyy kokemus toiminnan merkityksellisyydestä. Farmi n3 toiminnan voi katsoa rakentuvan vakaalle pohjalle, kun vastuuhenkilö pitää huolta toiminnan laadusta. Mentorien yhteydenottoon tulee kysyä lupa.

Aloitustason osallistujat suorittavat Demot ja retrospektiivit kuukauden ensimmäisinä lähipäivinä. Osaamisen päivittämisen osallistujat määrittävät oman etenemisen

tahdin sekä käytettävän kurssikokonaisuuden. Demoja ja retrospektiiveja suositellaan etenkin kokeneemmille koodaajille, joilla on syvempi ymmärrys aihealueesta.

Toimintamallia varten luotu aikataulus on ehdotus ja se ei velvoita ryhmiä toimimaan sen tahdissa. Ryhmillä on omakohtainen etenemisen tahti, joka määräytyy osallistujien omien aikataulujen mukaan. Aikataulus on luotu, jotta toimintamallin etenemiseen voidaan asettaa konkreettisia tavoitteita.

Kuva 6: Farmi n3 kalenterivuoden aikataulu esimerkki

Amkoodari on kaikille avoin ja ilmainen koulutus. Ilmoittautuminen tapahtuu amkoodari verkkosivuilta. Koulutustarjonnasta on valittavissa minustako koodari – moduuli, joka sopii Farmi n3:n aloitustason koulutukseen. Koulutuksia varten tulee ilmoittautua määräaikaan mennessä. Tärkeitä päivämääriä ovat etenkin AMKoodari kurssien ilmoittautumisen sekä päättymispäivät. Ohjelmoinnin MOOC kurssikokonaisuus on vapaammin aloitettavissa ja suoritusta aikatauluttavia päivämääriä voi päättää ryhmäkohtaisesti. Kurssien toteutuksen kannalta tärkeät päivämäärät tulee ilmoittaa ryhmille toimintamallin elinvoimaisuuden ylläpitämiseksi.

Toiminnan pilotoimista varten tulee järjestellä suunnitelma ensi vuodesta sekä laatia aiesopimukset eri organisaatioiden kanssa. Toiminnan vakiinnuttamista varten vuosisuunnitelmaa tulee päivittää.

Kuukausittaisten tapaamisten sisällöt tulee sopia yhteistyökumppanien kanssa yksityiskohtia myöten. Yritykset tarjoavat Farmi n3 kokonaisuudessa koodituki toimintaa. Tukea antavien ammattilaisten tehtävinä on antaa inspiraatiota ja innostusta ohjelmointia kohtaan sekä syventää osaamista.

Tärkeitä päivämääriä ovat etenkin AMKoodari kurssien ilmoittautumisen sekä päätymispäivät. Ohjelmoinnin MOOC kurssikokonaisuus on vapaammin aloitettavissa ja suoritusta aikatauluttavia päivämääriä voi päättää ryhmäkohtaisesti. Kurssien toteutuksen kannalta tärkeät päivämäärät tulee ilmoittaa ryhmille toimintamallin elinvoimaisuuden ylläpitämiseksi. Toimintamallissa käytettävästä opintotarjonnasta lisää liitteessä 2.

Toimintamallin koordinoimiseksi tulee suorittaa viikottaisia rutiineita. Näin ylläpidetään Farmi n3 toiminnan elinvoimaisuutta. Viikottaisten rutiinien kalenteri auttaa pitämään toiminnan kehittämistä aikataulussa. Näitä rutiineja ovat Farmi n3 yhteydenotot, hakulomakkeiden tarkistus, mentoriluettelon ylläpito, yhteisöluetteleon ylläpito sekä viestinnällisten tehtävien tekeminen.

10 VERKOSTOITUMINEN JA KUMPPANUUDET

Farmi n3:a toteutettiin käytäntöön keväällä verkostoitumisen sekä viestinnän myötä. Toimintamallin pilotoinnin elinvoimaisuuden kannalta sen tulee saada luotua omat verkostonsa paikallisella tasolla, jotta se saa jalansijaa yhdistyskentältä (Kuosmanen 2012, 135). Verkostoituminen oli pitkä prosessi, joka toteutui vähitellen kevään aikana. Harjoittelun aikana olin yhteydessä laajaan joukkoon eri toimijoita. Tavoittelin mm. työttömien järjestöjä, seurakuntien työntekijöitä, ohjelmistoyritysten henkilöstöä sekä erilaista eheyttävää työtoimintaa järjestäviä tahoja. Olin yhteydessä maahanmuuton kanssa työskentelevään järjestöön sekä vanhemman väen digitaitoja kehittävään järjestöön Farmi n3 toiminnan sisällyttämisestä heidän toimintaansa. Lisäksi olin yhteydessä Kaupunginosayhdistyksiin, ajatuspaja sitraan sekä ohjelmisto ja e-business ry:n.

Yrityksiä tavoiteltiin mukaan, jotta toimintamallia varten löydettiin kooditukihenkilöitä, tarjoamaan mentoreille luvattua ohjelmoinnin ammattitaitoista osaamista. Yritysten yhteydenottoon kuului yhteydenottoja erilaisiin IT-alan medioihin sekä ohjelmistotaloihin. Vastaanotto oli positiivista ja toiminnasta kiinnostuttiin, sillä sen katsottiin ulottuvan yritysten yhteiskuntavastuullisuuden tavoitteisiin.

ITEwiki lähti mainostamaan toimintaa sivuillaan. Kyseinen sivusto on suunnattu IT-alan ihmisille. Sivulla julkaistiin artikkeli Farmi n3 toiminnan luonteesta ja tiedotettiin aikatauluista. Farmi n3 toiminnasta tiedotettiin myös tahojen toimesta informatiivisten julkaisujen myötä. Artikkelin informatiivisuutta muokattiin sen mukaan mikä taho siitä viestitti, joten artikkeliksi suunnattu teksti kävi myös viestintätiedotteeksi, jossa tiedotettiin toimintamallin ajankohtaisesta informaatiosta. Toimintamallia käsittelevä artikkeli julkaistiin Itäväylä lehdessä sekä työttömien keskusjärjestön sivuilla. Viestinnän toteutus oli työläs ja raskas prosessi, jossa tuli luotua kumppannuuksia sekä saattaa viestintäprosessi alkutekijöistä tiedottamiseen tai artikkelin julkaisemiseen asti valmiiksi. Syksyn aikana toiminnasta on julkaistu artikkeli uusimaa lehdessä ja sen verkkosivuilla.

Verkostoitumisen koordinoimiseksi pidin yhteystiedoista rekisteriä. Tähän tiedostoon sain lisättyä tietoa yhteydenoton tilasta..

Farmia voi pitää verkostona, jonka tyypittelyn alalajina on ohjelmoinnin harrastamisen yhteisö. Vastaavanlaisia yhteisöjä voidaan allokoida tematiikan mukaan (Kunelius

2010 , 52). Farmi n3 ryhmien osallistujia tavoitellaan löydettäväksi muiden yhteisöjen toiminnasta.

10.1 Viestintä

Viestinnän toteutusta varten laadin viestintäsuunnitelma. Kehittävässä harjoittelussa tein paljon viestinnällisiä sisältöjä. Tein verkkosivut wordpressillä, suunnittelin mainoksia ja mainosbannereita canvalla sekä laadin infografiaa adoben ohjelmilla.

Verkkosivuille lisättiin video, joka kuvattiin sosped-säätiön toimistolla. Videon tuottivat mieletöntä valoa hankkeen vapaaehtoiset. Liitteessä 3 on nähtävillä viestinnän tehtävien aikataulutusta kevään 2020 aikana.

Laadin Farmi n3:a varten viestintäsuunnitelman, jossa ajoitin viestinnän tehtäviä sekä suunnittelin työn osa-alueita sekä sisältöjä. Viestintäsuunnitelma toteutui osittain, mutta sitä ei toteutettu täysin suunnitelman mukaan. Suunnitelma muodosti aikataulut viestinnän tekemisille. Viestintäsuunnitelma hahmotteli ajatuksia viestinnän sisällöistä sekä toteutuksesta. Viestintäsuunnitelmassa oli määritelty verkkosivujen toteutuksesta. Farmi n3:lle luotiin toiminnan tärkeintä tietoa sisältävät verkkosivut. Sivut sisälsivät tietoa toiminnasta, aikatauluista, yhteystiedot, toimintaan osallistumisesta sekä mentorointi mahdollisuuksista. Yhteistyökumppaneille annettiin heille luvattua näkyvyyttä verkkosivujen välityksellä.

Viestinnän keskiössä oli mentoreiksi ryhtyvien henkilöiden löytäminen. Yhdistysten kanavoita pitkin tavoiteltiin henkilöitä, jotka halusivat osallistua mentorikoulutukseen ja ryhtyä vetämään Farmi n3 – toimintamallia omissa pienryhmissään tai oman yhdistyksen toiminnassa. Yritysten puolelta päämääränä on löytää mentoreiden tietoteknisten perusvalmiuksien kouluttajia

Markkinointiviestinnällä lisätään Farmi n3-toiminnan tunnettuutta. Tavoitteellisen viestinnän avulla voidaan löytää etenkin uusia osallistujia ja toiminnasta kiinnostuneita henkilöitä. Viesinnällä pyritään aktivointiin ja tarjoamaan uusi kiinnostava toimintatapa yhteiskunnalliseen tarpeeseen vastaamiseksi. Markkinointiviestintää toteutettiin käytännössä viestintäkalenterin sekä Facebook-julkaisujen avulla.

Vaikuttavuusviestinnässä strategiana oli mainostaa Farmi n3:n potentiaalia osallistujien näkökulmasta. Vaikuttavuusviestinnällä halutaan viestiä Feeniks-hankkeesta yleisen hyvän tuottajana. Vaikuttavuusviestinnässä nousi esiin Farmi n3 uranvaihtajien ja työttömien näkökulmasta sekä toimintamallin potentiaali heidän kannaltaan. Lisäksi halusimme nostaa elinikäisen oppimisen sekä vertaisuuden sekä yhteisöllisyyden teemat esiin vaikuttavuusviestinnässä. Käytin alla olevaan taulukkoon 3 kirjattuja argumentteja verkkosivujen luomisessa sekä suullisesti verkostoitumisen yhteydessä.

Taulukko 3: Vaikuttavuusviestinnän teemat ja painopiste

Viestinnän sanoma	Painopiste
”Digitalisaation myötä ilmenevät muutokset työelämässä ja yhteiskunnassa”	Ohjelmointi on tulevaisuuden perustaito
”Ohjelmointialan liikevaihdon kasvu”	Osaajista pulaa
”Ohjelmointitaitojen yleissivistävyys”	Mainitaan esim osana laaja-alaisia osaamistavoitteita perusopetuksen opetus-suunnitelmassa(Opetushallitus 2020)
”Oman osaamisen jakamiselle tarvetta ohjelmistoalalla”	Tulokulma etenkin yrityksille heitä hyödyttävällä tavalla
”Elinikäinen oppiminen ja osaamisvaheen täydentäminen”	Oppimisen murros ja ihmisläheisten taitojen merkitys työelämässä nyt ja tulevaisuudessa.
”Esiintymistaitojen kartuttaminen”	Täydentää osaamista ja antaa uusia eväitä työuralle

Huhtikuussa Farmi n3-toiminnan kick offia aloitettiin mainostamaan eri kanavissa. Päämääränä oli saada aikaan tapahtuma, joka antaa kattavan kuvan siitä mistä Farmi n3 – toiminnassa on kyse. Kick off tapahtuman avulla tavoiteltiin samanaikaisesti saatavaa huomiota laajasti.

10.2 Kick off tapahtuma

Farmi n3 toiminta käynnistettiin virallisesti Kick off tapahtuman merkeissä. Halusimme luoda toimintamallin, joka tavoittaa uusia osallistujia sekä yhdistyy olemassa olevien oppimisen yhteisöjen kanssa. Farmi n3 kick off oli tarkoitus järjestää Helsingin kaupungintalon tapahtumatorilla, mutta tätä ei voitu toteuttaa koronarajoituksista johtuen.

Kick off järjestettiin etätapahtumana. Toimintamallin avaukseen osallistui 31 henkilöä Zoom videopalvelussa. Ohjelmassa oli paneelikeskustelua, toimintamallin esittelyä, asiantuntijahaastatteluita sekä virtuaalisia pienryhmä huoneita osallistujien verkostoitumisen mahdollistamiseksi.

Kick offin järjestäminen vei aikaa viimeisen kuukauden aikana, kun yritin tavoittaa osallistujia.. Kick off tapahtumaa varten tuli suunnitella digitaalisia bannereita, luoda Eventbrite ja FB-tapahtumat sekä tiedottaa tapahtumasta sähköpostin välityksellä.

Tapahtuma onnistui välittämään tietoa aloitettavasta toimintamallista. Tapahtuma oli tärkeä toteuttaa yhteistyökumppaneille, jotka olivat kiinnostuneita Farmi n3:n mahdollisuuksista. Näin osoitettiin yhteistyökumppaneille toiminnan etenemisestä toteutukseen asti.

11 TULOKSET

Kokeilukulttuurin hengessä tehtävä pilotointi mahdollistaa toiminnan kokeilemisen. Kokeilukulttuurin avulla voidaan kokeilla missä ympäristössä suunniteltu malli toimii ja miten se toimii. Mitä kannattaa pitää mukana ja mitä poistaa toiminnasta. Aloitettua toimintaa voidaan profiloida kokeilukulttuurin hengessä ja paikantaa sen ongelmakohtia. Kokeilukulttuurin avulla on myös mahdollista huomioida onnistumiset ja selvittää mitkä toimintatavat kannattaa pitää ennallaan.

Farmi n3 yhteisöjä toimii tällä hetkellä kolmessa eri kaupungissa. Ryhmät ovat syksyn 2020 aikana käynnissä Helsingissä, Porvoossa ja Turussa. Farmi n3 toimii hankkeiden ja järjestöjen ohjelmointiryhmien ohessa. Feeniks-hanke on tuonut ohjausta sekä koodituki toimintaa ryhmien käyttöön. Hankkeen suunnitteluvaiheesta poikennut lopputulos ilmeni ryhmien syntymisellä muiden järjestöjen toiminnan oheen. Muilla järjestöillä tai hankkeilla oli olemassa jo vastaavaa toimintaa, joka poikkesi kuitenkin Farmi

n3 toimintamallista. Nyt Farmi n3 on liitetty kyseisiin yhteistyötahojen toimintaan ja se toimii hankkeiden ja järjestöjen ennalta aloitettujen ohjelmointiryhmien kanssa. Käynnistyneet ryhmät kokoontuvat kerran viikossa noin parin tunnin ajaksi.

Farmi n3 on tuonut ohjaustaitoja, mentorimallin sekä koodituki toimintaa muiden järjestöjen hyödyksi. Sosiaalipedagogisella otteella toimiva toimintamalli on onnistunut toiminnan pilotoimisen käynnistämiseksi. Toimintamallin käynnistäminen on edistänyt Feeniks-hankkeen toimintaa synnyttämällä siihen uuden toimintahaaran, joka laajentaa digitaalisten tarjoamisen ulottumista kohderyhmään. Lisäksi Farmi n3 on tuonut uusia aktiivisia osallistujia Feeniks-hankkeen toimintaan.

11.1 Kehittämisehdotukset

Farmi n3 toimintamallin laatua on tärkeä arvioida. Millaisena toiminta koetaan ja mitä taitoja se kehittää. Uusista osallistumisen kautta opittavista taidoista tulee saada lisätietoa. Tulee pystyä vastaamaan kysymykseen mitä taitoja Farmi n3 voi tarjota ohjelmoinnin oppimisen sekä mentoroinnin lisäksi. Näiden avulla voidaan profiloida mahdollisia uusia osallistujia, kun voidaan viestiä, miten kävijät hyötyvät osallistumisesta.

Vertailuanalyysistä saadun tiedon pohjalta Farmi n3:n painopiste ryhmien avoimuus kaikille osallistujille ja Feeniks-hankkeen kohderyhmän suppeus ovat ristiriidassa. Toiminnan avoimuus on hyvä tavoite, mutta se aiheuttaa kohderyhmälle rajaamiseen ongelmia. Tällä hetkellä Farmi n3 on avointa toimintaa kaikille, niin että loppuhyötyjinä ovat keski-ikäiset miehet. Farmi n3 tulee suunnata ensisijaisesti keski-ikäisille miehille, jotta hanke ja toimintamalli profiloituu kohderyhmän mukaan. Kohderyhmän rajaukseen kehoitettiin toimintamallin suunnittelutyön aikana. Toiminnan suunnittelussa kannattaa kohdentaa viestiminen ja toteutus keski-ikäisille miehille.

Toimintamallin kehittämiskulttuuria varten tulee valmistaa suunnitelma. Kehittämisen kohteita voivat olla esimerkiksi ryhmätapaamisten sisällöt, mentorointimalli, kooditukitoiminta, verkostoituminen sekä viestintä. Kehittämisen kohteita nousee kehittämiskulttuurin avoimuudella eli Farmi n3 ryhmiä voidaan osallistaa antamaan palautetta toiminnasta. Yleisesti toiminnasta nousevien tarpeiden huomioimisesta on hyötyä kehittämiskulttuurin luomiseksi.

Ohjelmoinnin oppiminen on ilmiö, jota on hyödyllistä tarjota osaksi muiden yhdistysten toimintavalikoimaa. Muut yhdistykset saavat ajankohtaista toimintaa ja Feenikshanke kasvattaa osallistujien volyymiä. Ohjelmointitoiminnasta kiinnostuneiden yhdistysten tavoittelemiseksi Farmi n3:n viestinnän ja verkostoitumista kannattaa edistää.

Farmi n3:n aloittaneiden joukossa on uran vaihdosta haaveilevia sekä ohjelmoinnista kiinnostuneita henkilöitä. Koodituki toiminnasta on selvinnyt pilotoinnin aikana, että alkeiden opetteluun jälkeen voidaan saavuttaa taso, joka mahdollistaa soveltavien tehtävien etenemisen. Vaadittavan tason saavutettuaan harrastajat voivat tehdä vapaasti valittavia soveltavia tehtäviä, joihin ohjelmointiyrityksillä on tarvetta. Koodituki toimintaa voidaan kehittää jatkossa yhdessä yhteistyöyritysten kanssa, niin että lähita-
paamisten sisällöt ovat suunnitelmallisesti järjestettyjä.

12 LÄHTEET

Ahonen, Tarja 2017. Palvelumuotoilu sotessa. Palvelumuotoilun käsikirja sosiaali- ja terveysalan palvelujen kehittämiseen. 1.Painos. Nummela: Painokiila Oy

Harju, Aaro 2004. Järjestön kehittäminen. 3.painos. Harjula: Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry

Helsingin yliopisto 2020. Ohjelmoinnin Mooc-kurssi. Viitattu 5.11.2020. <https://ohjelmointi-20.mooc.fi/>

Hämäläinen, Juha & Kurki, Leena 1997. Sosiaalipedagogiikka. 1.Painos. Porvoo: WSOY

Kalland, Mirjam 2014. Hyvinvointitalous sosiaali- ja terveysjärjestöjen näkökulmasta. Teoksessa Riitta Särkelä, Aki Siltaniemi, Päivi Rouvinen-Wilenius, Heikki Parviainen, Eija Ahola(toim.) Hyvinvointitalous. Helsinki: SOSTE, 82-85.

Kunelius, Risto 2010. Viestinnän vallassa. Johdatus joukkoviestinnän kysymyksiin. 5.-8. Painos. Helsinki: WSOYpro Oy

Kuosmanen, Voitto 2012. Yhteiskunnan muutos haastaa palvelut, asiantuntijuuden ja asiakkuuden rakentumaan sosiaalipedagogiselle perustalle. Teoksessa Juha Hämäläinen, Leena Nietosvuori(toim.) Sosiaalipedagoginen aikakauskirja. Kuopio, 133-143.

Lindgren, Jaakko & Mokka, Roope & Neuvonen, Alekski & Toponen Antti 2019. Digitalisaatio. Murroksen koko kuva. 1.painos. Tammi

Niemelä, Seppo 2012. Sosiaalipedagogiikan paikasta. Teoksessa Juha Hämäläinen, Leena Nietosvuori(toim.) Sosiaalipedagoginen aikakauskirja. Kuopio, 155-161.

Nivala, Elina & Ryytänen Sanna 2019. Sosiaalipedagogiikka. Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa. 1.Painos. Helsinki: Gaudeamus

Opetushallitus 2020. Perusopetuksen opetussuunnitelman ydinasiat. Viitattu 8.11.2020. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-opetussuunnitelman-ydinasiat>

Työ- ja elinkeinoministeriö 2020. Toimialaraportti: Ohjelmistoalan kasvu jatkuu, osaavan työvoiman saatavuus uhkana. Viitattu 30.10.2020. <https://tem.fi/-/toimiala-raportti-ohjelmistoalan-kasvu-jatkuu-osaavan-tyovoiman-saatavuus-uhkana>

Vainio Juho, Powerpoint "Sosiaalinen muotoilu. Yhteiskunnallista ja yhteisöllistä vaikuttamista muotoilun menetelmillä". Viitattu 23.9.2020 <https://www.slideshare.net/JuhoVainio/sosiaalinen-muotoilu-social-design>

Vapalahti, Kati 2012. Nuorisokodin nuorten ja heidän ohjaajiensa kokemuksia sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta. Teoksessa Juha Hämäläinen, Leena Nietosvuori(toim.) Sosiaalipedagoginen aikakauskirja. Kuopio, 101-131.

LIITTEET

Liite 1: Vertailuanalyysin yhteenveto

Aiemmin aloittaneita ohjelmoinnin oppimisen yhteisöjä on muodostunut vuosien varrella runsaasti. Rails Girls toiminta on alkanut 2010-luvun alkupuoliskolla ja se on menestynyt jopa kansainvälisesti. Toiminta keskittyy naisten ohjelmointitaitojen parantamiseen. Mimmit Koodaa-hankkeen voi nähdä Rails Girls toiminnan päivitettyinä yhteisönä Suomessa. Hankkeen tavoitteena on madaltaa naisten ohjelmoinnin oppimiseen ryhtymistä.

Koodiklinikka on nettiforum, jossa ohjelmointia harrastavat antavat tukea ja vinkkejä muille harrastajille. Toiminta tapahtuu etäyhteyden välityksellä ja siihen ei kuulu kontaktissa oppimista.

R-ladies ja levelup koodarit on tukiverkosto sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluville henkilöille. R-ladies toimii kansainvälisesti ja toiminta on suomessa edelleen aktiivista. Levelup koodarit toiminnasta on kehittynyt mimmit koodaa hanke. Nämä hankkeet edistävät tasa-arvoa ohjelmointialalla, jossa on vahva edustus miehistä. Farmi n3 toiminnassa tavoitellaan tasa-arvon ja osallistujien välisen kunnioituksen toteutumista lähitapaamisten yhteydessä.

Integrify on maahanmuuttajille suunnattu ohjelmointia opettava koulutusväylä. Integrify onnistui vuoden koulutuksella valmistamaan 4 henkilöä ohjelmoinnin ammattilaisiksi. Integrify on intensiivisempi koulutusmalli kuin suunniteltu Farmi n3 toiminta. Toiminta pyrkii integroimaan opiskelijat osaksi suomalaista yhteiskuntaa työllistymisen avulla.

Codebar toimii kansainvälisellä tasolla. Kyseinen ohjelmoinnin oppimisen yhteisö järjestää Helsingin yliopiston kanssa satunnaisia työpajoja. Työpajoissa harjoitellaan perustason ohjelmointia. Codebarin työpajat ovat englanninkielisiä.

Hive Helsinki on yksityinen koulutuksentarjoaja, joka on ollut paljon esillä mediassa viime vuosina. Koulun toiminnassa hyödynnetään peer-2-peer menetelmää eli vertaisoppimista opiskelijajoukon keskuudessa. Koulutukseen haetaan haun kautta ja vain pieni osa hakijoista on mahtunut siihen mukaan.

Liite 2: Farmi n3 verkkokurssien opintotarjonta

Aloitustason toimintamalli

Farmi n3 kurssien eteneminen kvartaaleittain aikatauluttaa vapaan opiskelun tahtia. Ohjelmoinnin MOOC 2020 tarjoaa seuraavat perustason kurssit, joiden suorittaminen on mahdollista ympärivuotisesti:

- Tietokoneen toiminnan perusteet
- Ohjelmoinnin MOOC 2020 Perus- ja jatkokurssin
- Elements of AI, Tekoälyn perusteet. Sisältää osat 1 ja 2(julkaistaan 2020 aikana)

Amkoodari tarjoaa mm. seuraavat perustason kurssit, joiden suorittaminen ovat osa minustako koodari moduulia:

- Ohjelmoinnin perusteet
- Ohjelmoinnin perusteet
- Ohjelmoinnin perusteet(java)
- Ohjelmointi 1
- Ohjelmointi 2
- Ohjelmistostartti
- PHP ohjelmointi
- Tietokannat
- Python programming and data processing

Aloitustason opintotarjonta

Amkoodarin minustako koodari? – opintokokonaisuuden tarjonta ja ilmoittautumiset. Ilmoittautumisten määräajat ovat menneet tämän syksyn osalta umpeen muissa kuin ohjelmoinnin perusteet HAMK:n toteutuksessa.

<u>Kurssi</u>	<u>Opin- to- pis- teet</u>	<u>Koulutusaika</u>	<u>Ilmoittautuminen</u>
Ohjelmoinnin perusteet	5 op	24.8 – 23.10.2020	3.8-16.8.2020
Ohjelmoinnin perusteet	4 op	2.3-31.8.2020	non-stop
Ohjelmoinnin perusteet(java)	3 op	31.12.2020 asti	non-stop
Ohjelmointi 1	5 op	26.10.-18.12.2020	25.7-9.8.2020
Tietokannat	5 op	26.8-6.12.2020 non stop	16.8.2020
Python programming and data processing	5 op	17.8-20.12.2020	1.8.-31.8.2020

Kurssien perustiedot ja kuvailut löytyvät osoitteesta: https://amkoodari.fi/fi?gclid=CjoKCCQjw59n8BRD2ARIsAAmgPmJfPovLPl69SkhgraRGP-RTC7yMVNWRng1jOeyi2JHi-XOwFuRww23AaAq7yEALw_wcB

Osaamisen päivittämisen opintotarjonta

Amkoodari tarjoaa seuraavat erikoistuneet opintokokonaisuudet ohjelmoinnin aloittelijoille.

<u>Opintokokonaisuus</u>	<u>Kurssien määrä ja opintopisteet</u>	<u>Kurssin perustiedot</u>

Minustako pelintekijä?	1 kurssi/5 op	Paina tästä
Moderni web- ja mobiilikehitys	19 kurssia/111 op	Paina tästä
Toimi tehokkaasti verkossa	9 kurssia/32 op	Paina tästä
Älykkäät IOT-järjestelmät	5 kurssia/15 op	Paina tästä
Pilviteknologiat – Rakenna liiketoimintasi pilveen	2 kurssia/12 op	Paina tästä
Menestyvä liiketoiminta tukeutuu tiedonanalysointiin ja tekoälyyn	10 kurssia/55 op	Paina tästä

Amkoodari - Minustako koodari opintokokonaisuus

Syyskauden aikana mentorit voivat halutessaan ohjata ryhmänsä suorittamaan Minustako koodari opintokokonaisuuden kursseja. opintokokonaisuuden laajuus riippuu käytettävästä ajasta. Opintokokonaisuus sisältää 31 kurssia joiden opintopistemäärät vaihtelevat 2-6 välillä.

Non stop ilmoittautuminen

Amkoodari kursseissa tulee huomioida ilmoittautumisajankohdan määräajat sekä ns.non-stop kurssit, joihin otetaan sisään opiskelijoita kerran kuukaudessa.

MOOC kurssi

Ohjelmoinnin MOOC 2020 tarjoaa seuraavat kurssit perustasoa edistyneemmille:

- Web palvelinohjelmointi Java 2020
- Tietoliikenteen Perusteet, Kesä 2020
- Tietoliikenteen perusteet 2, 2020
- DevOps with Docker 20 – Sovellusten käyttöönotto
- Full stack open 2020 - Websovelluskehitys
- Data Analysis with Python – Englannin kielinen käytännön perehdytys data analyysiin.

Liite 3: Viestinnän aikataulut

Taulukko 4: Verkkosivujen aikataulu

Osa-alue	Valmistuminen
Nettisivujen suunnittelu ja muotoutuminen	27.3 mennessä
Nettisivujen lopullinen muoto	1.4 mennessä

Viestinnän aikataulu toiminnan& tapahtumien mainostaminen

Osa-alue	Valmistuminen
Kick offin juliste&FB sivu	1.4.2020
Kick offin lehdistötiedotteet ja mainokset eri kanavissa	1.5.2020
Farmi toiminnan mainosjulisteet	1.6.2020
Farmi toiminta matalan kynnyksen osallistujat juliste & lähetys yhteistyötahoille	1.8.2020
Farmi toiminta osaamisvajeen täydentäjät – toiminta juliste & lähetys yhteistyötahoille	1.8.2020

Yhteistyökumppanien kanssa viestiminen&sopimukset

Osa-alue	Valmistuminen
Yhteys kolmannen sektorin toimijoihin	1.3-30.5
Yrityskumppanien houkuttelu	1.3-30.5
Tilojen löytäminen&sopimukset tiloista	1.6 mennessä
Visuaalinen verkostokartta(ei pakollinen)	27.4 mennessä(Opinnäytetyötä varten)

Kick off aikataulut

Osa-alue	Valmistuminen
Tapaaminen tapahtumatorin järjestäjien kanssa	Ajankohta auki
Kick offin viimeiset järjestelyt	viimeistään 25.5 mennessä
Keulahahmojen ja panelistien löytäminen	15.5 mennessä